

Cena ogłoszeń

za miejsce metrowe na ko-
unnie 9 km. 15 gr. Reklamy
za tekstem na stronie 4-6 gr. za
miejsce milimetr. 30 gr. w tekście
50 gr. na stronie 1-szej 70 gr.
Ogłoszenia drobne wiersz napi-
sowy 15 gr., każde dalsze słowo
5 gr. Przy ogłoszeniach skomple-
towanych lub też przy specy-
jalnym wyborze miejsca oblicz w każ-
dym wypadku do 20% na wyższ.

Telefon administracji 402.

Redaktor odpowiedzialny: Aleksander Czarlifski w Toruniu.

DZIENNIK POMORZA

PISMO POLITYCZNE

POSWIĘCONE OBRONIE INTERESÓW ROLNICTWA, HANDLU, PRZEMYSŁU I RZEMIOSŁA

Wydawca: „Ziemia” Spółka Wydawnicza, T. z o. p. w Toruniu.

Członkami Drukarni Dziennika Poznańskiego Tow. Akc. w Poznaniu

Administracja i Redakcja
przy ulicy Strumykowej 9

redakcja miesięczna

wynos: w miejscu w ekspedycji
zł. 2.50; w afisjach zł. 2.75
z odnośnikiem do domu zł. 3.—
pod opaską wprost z ekspedycji
w Polsce zł. 3.—; zagranicą zł. 6.—Redakcja nadesłanych rękopisów
nie zwraca.

Telefon Redakcji 393.

W ważnej chwili

W myśl art. 25 Konstytucji, ustęp drugi, Sejm ma być zwołany na pierwszą sesję najpóźniej w trzeci wtorek po wyborach. Rząd, nie odwołując sprawy do ostatecznego terminu, zwołał obie Izby ustawodawcze na dzień dzisiejszy. Zaniechano pierwotnej myśli otwarcia sesji na Zamku, niemniej jednak otwarcie będzie miało znamiona uroczyste. Niezależnie od tego jest faktem, że dzień 28 marca b. r. jako dzień otwarcia nowych Ciał Ustawodawczych, jest wydarzeniem doniosłym w dziejach politycznych wskrzeszonego państwa polskiego.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zaraz w pierwszych dniach sesji nastąpi wyrażenie na najbardziej zasadniczym punkcie polityki wewnętrznej, a mianowicie na punkcie możliwości współpracy obu organów władzy — Ciał Ustawodawczych i Rządu. Będzie to, odpowiednio do zapowiedzi marsz. Piłsudskiego „ostatnia próba” współpracy, trzecia z rzędu. Jeśli próba ta nie wyda pomyślnych rezultatów, niewiadomo, co nastąpi.

Domyślać się jednak można, że losy nowych Ciał Ustawodawczych nie będą o wiele lepsze, niż poprzednich, może tylko zostałyby przepięczone w krótkim czasie. Stanowcze zaś decyzje co do najbliższych stosunków w państwie znalazłyby się wyłącznie w rękach Rządu. Niewątpliwie Rząd ma je przygotowane. Jakże one są, tego poza marsz. Piłsudskim i ewentualnie jego najbliższymi otoczeniem nikt nie wie. W każdym razie zdaje się być rzeczą wykluczoną, co sugeruje opozycja, a mianowicie możliwość zaprowadzenia jakiegos militarnego cenzury na stałe. Całe dotychczasowe postępowanie marsz. Piłsudskiego wskazuje, że stoi on na gruncie parlamentarizmu i z niego nie zamierza bezdroża dyktatury. Spróbujcie tylko przypuszczaćnie uzdrowić demokrację parlamentarną na innej drodze, poza współdziałaniem z Sejmem.

Starcie, względnie możliwość współpracy, zarysowała się natychmiast przy wyborze marszałka Sejmu. Sytuacja tak się ułożyła, że wybór ten będzie odrazu jakby *totum* zaufania dla Rządu. Wyprzedził go bowiem marsz. Piłsudskiego, iż pragnie ten urząd wdrożyć w ręce, które gwarantowałyby w odpowiednim stopniu możliwość owej współpracy.

Otóż przeciwko tej tezie wysunęto kandydaturę opozycyjną, w osobie posła Daszyńskiego. Wybór jego jest możliwy, jeśli onowie się za nim cała lewica i mniejszość narodowe przy odpowiedniej pomocy ze strony opozycji prawicowej. I znowu osobę posła Daszyńskiego wraz z jego kwalifikacjami na to stanowisko i względnie łagodną opozycywność w stosunku do marsz. Piłsudskiego można zostawić na stronie. Chodzi o rzecz natury zasadniczej. Jego wybór byłby zwycięstwem opozycji a pośrednio *totum* nieufności dla Rządu. Byłoby to jednak zwycięstwo w całym tego słowa znaczeniu Pyrrusowe i mogłoby w sposób zdecydowany zaważyć na dalszych losach współpracy Rządu z Sejmem; dlatego można przypuszczać, że posłowie dobrze się namyślą, zanim oddadzą głosy przy wyborze na marszałka Sejmu... Może i to warto jeszcze zaznaczyć że ewentualny wybór posła Daszyńskiego nie znalazłby uznania opinii w kraju, gdyż byłby on objawem nawrotu na tory partyjne i polityczne doktrynizmu, a więc na tory pogrzebane już dostatecznie w całej zdrowej opinii publicznej.

Wybory na marszałka Sejmu dostarczą równocześnie przesłanek do wniosku, czy i iaka większość w Sejmie jest możliwa, a w szczególności, czy możliwa jest większość przrządowa. Wraz z tem przelawia się też już przy wyborze na marszałka Sejmu jego zdolność do pracy. Gdyby opozycja przeforsowała swego kandydata i odchwiliła się w ten sposób od współdziałania z Rzadem, to możliwość dalszej pracy parlamentarnej Sejmu musiałaby stanąć pod znakiem zapytania. Zatem i z tego powodu rozumnie i przemyślane postępowanie nowych posłów jest wysoce pożądaną.

Lecz to nie wszystkie jeszcze Scylli i Charybdy, jakie nowy Sejm będzie musiał przepłynąć, zanim ustali się ewentualnie jego *modus vivendi* z Rzadem. Na porządek dzienny wjdą bowiem niezwłocznie sprawy tak doniosłe jak preliminarz budżetowy na najbliższy kwartał, budżet na rok 1928/29, kwestia nowych względnie zreformowanych podatków i związanych z nią sprawy regulacji poborów urzędniczych. Wiele zagadnień również wrowadzą może kwestia pełnomocnictw z sierpnia 1926 r. wygasających z chwilą zebrań się nowego Sejmu, o których odnowienie będzie się Rząd z pewnością starał. Podobnie drażliwą sprawą będzie ustawodawstwo dekretywne, w szczególności zaś dekret prasowy, który „opozycji za-

Otwarcie Sejmu i Senatu

Posel Daszyński — marszałkiem Sejmu.
Senator Dr. Szymański - marszał. Senatu

Burliwym przebieg pierwszego posiedzenia
Policja usuwa z sali sejmowej hałasujących
posłów komunistycznych
Sesję otwiera w imieniu nieobecnego Prezydenta
Rzeczypospolitej marszałek Piłsudski

Warszawa, 27. 3. (tel. własny) Po złożeniu ślubowania Sejm przystąpił do wyboru marszałka Sejmu. W pierwszym głosowaniu poseł Daszyński otrzymał 172 głosy, Bartel 136 głosów, Zwierzyński 28 głosów, oraz szereg głosów rozstrzelonych. Wobec tego przystąpiono do drugiego głosowania, które zostało ukończone o godz. 10.15.

W drugim głosowaniu Daszyński otrzymał 206 głosów, Bartel 135 głosów, nieważnych głosów 36.

Tuż przed ogłoszeniem wyników głosowania członkowie rządu, którzy są równocześnie posłami i dotychczas siedzieli na ławach poselskich, demonstracyjnie opuszczają ławy poselskie i przenoszą się do ław ministerjalnych. Marszałek Bojko wchodzi na salę i ogłasza wyniki głosowania: poseł Daszyński został marszałkiem Sejmu.

Warszawa, 27. 3. (tel. wł.). Posiedzenie Sejmu rozpoczęło się o godzinie 5.35. Z ramienia p. Prezydenta przybył na 30 minut przed rozpoczęciem sesji do gmachu Sejmu marszałek Piłsudski i odbył szereg rozmów z ministrami, którzy przybywali kolejno do Sejmu. Sala sejmowa przybrała dzisiaj widok odświętny. Straż marszałkowska tylko z największym trudem utrzymywała porządek dookoła gmachu Sejmu, gdyż, jak się okazało, nowa galeria może pomieścić tylko niewielką ilość osób. Łoże dziennikarskie zajęli korespondenci najrozmaitszych pism zagranicznych. Przybyli także m. i. specjaliści korespondencji pism amerykańskich, węgierskich, niemieckich itd. Łoża Prezydenta Rzplitej została specjalnie udekorowana. Pan Prezydent Rzplitej nie przybył jednak do gmachu Sejmu. Wiadomo tylko, że w godzinach południowych został zaproszony do Prezydenta Rzplitej poseł Bojko.

O godzinie 5.38 marszałek Piłsudski wszedł na salę sejmową i stanął przy stole marszałkowskim. Marszałek Piłsudski reprezentował Prezydenta Rzplitej. W chwili, gdy marszałek Piłsudski chciał otworzyć sesję Sejmu, odezwały się głosy z ław poselskich:

„Precz z faszystowskim rządem marszałka Piłsudskiego!”

Odpowiedzią głosy innych:

„Ile pieniędzy otrzymali panowie z Moskwy za te krzyki?”

Pośród komunistów krzyczano na to:

„A ile pieniędzy otrzymała jedynka na wybory?”

Marszałek Piłsudski: „Panowie, będziecie wyrzuceni z sali!”

Następnie rozległy się w dalszym ciągu okrzyki, których jednakże wśród ogólnego hałasu nie można było wyłowić. Djarzusz sejmowy notuje tylko okrzyk:

„Macie na sumieniu oszustwa wyborcze!”

Marszałek Piłsudski powtarza jeszcze dwukrotnie ostrzeżenie:

„Panowie będziecie wyrzuceni z sali!”

Sytuacja stała się coraz bardziej naprężona, hałas nie ustawał.

sadniczej” służył nawet za jeden ze sztandarów wyborczych. Dekrety te mają być złożone Sejmowi do dni czternastu. Obawiać się można, że mogą się one stać przedmiotem zbyt gwałtownej dyskusji. Wreszcie konieczna zmiana regulaminu sejmowego i senackiego w sensie proszczenia i ułatwienia pracy parlamentarnej gdzie z pewnością również sposobnością do „wałtownych wynurzeń.

Trudne więc są zadania nowych Ciał Ustawodawczych. Sprostac im potrafią, jeśli zdołają się na umiarkowanie i takt, jeśli przywiecąc im będzie rozum polityczny, jeśli zainicjują wreszcie o dotychczasowych złych wyczajach sejmowych i inspirowanych demagogicznych a stana na gruncie realnej pracy państwowej. Tego domagać się od nich musi opinia publiczna w imię normalnego rozwoju stosunków państwowych, w imię uzurwowania demokracji parlamentarnej i podyktować to im

Cały klub jedynki z pulkownikiem Sławkiem na czele opuszcza salę obrad. Stronnictwa które głosowały na Daszyńskiego, lewica i centrum a pośrdnio i część prawicy przez oddanie białych kartek, pozostają na sali. Z różnych stron Izby padają żywe oklaski.

Marszałek Daszyński obejmuje przewodnictwo obrad i oświadcza, że wybór przyjmuję. Stronnictwa zgłaszają deklarację, protestując przedewszystkiem przeciw interwencji policji na sali obrad.

Klub jedynki rozpoczyna o godz. 10.30 obrady.

O godz. 10.35 obrady Sejmu zamknięto.

Następne posiedzenie Sejmu jutro o godz. 4 popoł. Porządek dzienny zostanie ustalony jutro przed południem. Jutro nastąpi wybór wicemarszałków i ukonstytuuje się prezydium Sejmu.

Nastąpił moment osobliwy. Marszałek Piłsudski wydał jakieś polecenie ministrowi spraw wewnętrznych, generałowi Składkowskiemu, który natychmiast wyszedł do kuluarów. Po chwili z innej strony minister spraw wewnętrznych gen. Składkowski wkroczył do sali na czele policji. Oddział policji wszedł od strony lewej i rozpoczął usuwać z sali niektórych posłów. Początkowo nie można było stwierdzić, którzy z nich zostali wyprowadzeni przez policję, dopiero później stwierdzono następujące nazwiska:

Lew Baczyński (ukrajiniec) Żuk (ukrajiniec radykałny) Sochacki, Warszawski i Gawron (wo muniści) Szypuła (Selrob.) i poseł Smoła („Wy zwolenie”).

Podczas tej sceny powstała ponownie wielka nowa wrzawa.

Poseł Wyrzykowski zawołał: „Policja na sali!”

W odpowiedzi odezwały się na to głośne oklaski na sali i galerji: Moment ten oklaskiwały kluby zgromowane dookoła jedynki. Poseł Woźnicki („Wyzwolenie”) zawołał:

„Ladny porządek!”

Poseł Wyrzykowski: „Hańba!”

Wówczas marszałek Piłsudski odezwał się: „Uprzedzam panów, że ja nie będę urzędował przy krzykach, dlatego Sejm ni otwieram.”

Poseł Wyrzykowski: „Urzędowanie, ale nie z policją!”

Poseł Polakiewicz coś odnawia.

Marszałek Piłsudski odzywa się na to:

„Cicho tam, proszę nie przeskakać!”

Następnie marszałek Piłsudski odczytał oredzie Prezydenta Rzplitej. Oredzie wysłuchali posłowie jedynki i ministrowie stojąc.

Oredzie, które marszałek Piłsudski odczytał brzmi:

„Po raz trzeci od chwili odzyskania wolności zbiera się Sejm Rzplitej a po raz drugi jej Senat. Pierwszy Sejm zaczął obradować wtedy, gdy losy naszego Państwa były jeszcze bardzo niepewne, gdy o mury tego gmachu biły echa wojny, prowadzonej o nasze granice i odgłosy krwawych zmagających się naszych żołnie-

powinien instynkt samozachowawczy. Równocześnie jednak opinia musi się domagać także od Rządu zaniechania sposobów rostepowania, jakie stosowano do poprzedniego Sejmu. Sejm ten w znacznej mierze na nie zasłużył. Dziś jednak warunki się zmieniły. Powodzenie „ostatniej próby”, o jakiej mówił marsz. Piłsudski, zależy nie tylko od taktyki Ciał ustawodawczych, lecz także od umiarkowania i ogledności czynników rządowych. Jeśli Rząd zechce w myśl życzenia opinji kraju postulatowi temu uczynić zadość, to w dużym stopniu przyczynić się może do osiągnięcia celu, który mu przecież leży na sercu, a którym jest wprowadzenie państwa na pewne drogi rozwoju. Odpowiedzialność zatem za to, co dziś się zaczyna w stolicy, spada na obie strony i miejmy nadzieję, że poczucie jej będzie w całej pełni obecne od pierwszej chwili zetknięcia się obu czynników — Sejmu i Rządu.

rzy o prawa Polskii do samodzielnego życia. U kolebki drugiego Sejmu stała błąda jeszcze jutrzeńka pokoju, ciężka troska o stan skarbu Państwa, a chmury coraz czarniejsze i coraz bardziej groźne zbierały się wówczas nad naszym życiem gospodarczym. Panowie macie rozpocząć swą pracę w momencie po wielokroć szczęśliwszym. Pierwszy Sejm obradował pod czas wojny, drugi rozpoczynał swą działalność wiedzy, gdy nasza praca pokojowa była dopiero w zarodku. Dziś bardzo znacznie i skutecznie praca ta została naprzód posunięta. Przez ogólną opinie została należycie oceniona nasza gorliwa współpraca w utrwalaniu i wzmacnianiu dzieła powszechnego pokoju. Przyjaźń specjalna, która łączy Polskę z Francją i Rumunją daje nam tem większą pewność w naszej pracy pokojowej że nikomu ona nie zagraża a daje rękojmię wspólnej pracy w zawiłych i ciężkich zagadnieniach. Rząd nasz za specjalne zadanie postawił sobie biec ku pokojowemu i zgodnemu współżyciu tam, gdzie o to ułożenie stosunków najtrudniej. Gdy prawem było dotąd, że najwięcej jest sporów nie gdzie indziej, jak między sąsiadami. Ustalenie się stosunków międzynarodowych, zniknięcie tak jeszcze do niedawna usprawiedliwionych obaw o stan skarbu Państwa, usunięcie groźby, ciężkiej jeszcze przed dwoma laty nad naszym życiem gospodarczym, stworzyło pomyślny warunk dila rozważnej i spokojnej pracy Panów. Tem łatwiej będzie Panom użyć swoich sił dla podniesienia moralnej i materialnej kultury, tak silnie u nas zaniedbanej nie z naszej lecz innych winy.

„Życzę Panom, byście czas mieli wyzyskać dla poprawienia powszechnie odczuwanych wad naszego ustroju państwowego, bez którego siły z żadnymi trudnościami uporać się nie będziemy w stanie. Życzę Panom, byście z najlepszą wolą, licząc się z realnymi potrzebami życia szukali rozwiązania wielkiego zagadnienia harmonijnego współdziałania władz państwa i to zarówno przez połączenie nowych podstaw prawnych w tej dziedzinie, jak i przez naprawę obyczajów codziennego życia. Wreszcie życzę Panom, w waszej pracy owocności, która osiągnąć można, jak w każdej wspólnej działalności tylko wtedy, gdy wysiłki swej uwagi kieruje się na rzeczy istotne. W imieniu P. Prezydenta ogłaszam Sejm jako otwarty.

Tymczasem ogólne zainteresowanie w kuluarach sejmowych wywołał fakt, co się stało z wyprowadzonymi przez policję posłami. W całym gmachu Sejmu pojawiły się oddziały policji pod wodzą komisarzy. Rozkaz wydał minister Składkowski i komisarz rządu Jaroszewicz, oraz urzędnicy bezpieczeństwa. Posłów tych narazie zatrzymano w bramach przy ul. Wiejskiej, następnie przewieziono do urzędu policji politycznej w Ratuszu.

Izba domagała się w dalszym ciągu po odczytaniu oredzia uwolnienia posłów. Wydarzył się szereg epizodów, w czasie których marszałek Piłsudski zaprosił posła Bojkę na marszałka Sejmu ze starszeństwa.

Marszałek Bojko przeprowadził ślubowanie w całej Izbie. Izba domagała się w chwili, gdy wywoływał posłów nieobecných a wyprowadzonych przez policję z sali, ich powrotu.

Poseł Jeremicz (Ukrajniec): Zgłaszam formalny wniosek o odroczenie dzisiejszego posiedzenia, ponieważ wielu posłów nie mogło przybyć.

Poseł Woźnicki: „Proszę o głos w sprawie ślubowania!”

Marszałek Bojko: Panowie jeszcze nie złożyli ślubowania, nie mogę udzielić zatem głosu.

W chwili, gdy czytano kolejno nazwiska posłów, którzy składali ślubowanie poselskie, rozeszła się wiadomość, że posłowie aresztowani zostali uwolnieni z policji i wrócili do Sejmu, przyczem marszałek jeszcze raz przeczytał ich nazwiska i odebrał ślubowanie.

Duża owację urządzono posłowi Smole (Wyzwolenie). Oklaski padały ze strony lewicy i mniejszości narodowych, okazało się bowiem, że przez pomyłkę został wyprowadzony jak twierdzą w jego klubie.

Następnie nastąpiła przerwa, po której przystąpiono do wyboru marszałka.

OTWARCIE SENATU.
Warszawa, 27. 3. (tel. wł.). Dzisiaj o godzinie 6.30 zebrał się w starej sali Sejmu Senat. Marszałek Piłsudski odczytał oredzie Prezydenta Rzplitej, to samo co w Sejmie. Senatowi wysłuchali stojąc przemówienia. Na przewodniczącego ze starszeństwa został powołany ze starszeństwa senator Thulle. Po tem przystąpiono do głosowania nad wyborem marszałka Senatu. Wybrany został senator prof. dr. Szymański 54 głosami na głosujących 99, przyczem głosów ważnych było 92. Wicemarszałkami zostali wybrani Pozner i Gliwiec.

25 rozporządzeń z mocą ustawy

Przed wygaśnięciem pełnomocnictw.

Warszawa, (tel. wł.) W dniu wczorajszym wydane zostały dwa numery „Dziennika Ustaw” Nr. 36 i 37, zawierające 25 rozporządzeń p. Prezydenta z mocą ustawy. M. in. ogłoszone zostały, kodeks wojskowy karny, dekret o postępowaniu administracyjnym o straży granicznej, o sadach pracy, o zakładach wychowawczo-poprawczych i t. d. Nagromadzenie 25 dekretów w dwóch nowych „Dziennikach Ustaw”, wydanych jednego dnia tłumaczy się tem, że z dniem dzisiejszym jako dniem zebrania się nowego Sejmu wygasają pełnomocnictwa rządu, a więc i termin ogłaszania rozporządzeń pana Prezydenta z mocą ustawy.

Komisja do walki z nadużyciami.

Ukazał się Nr. 40 Dziennika Ustaw zawierający rozporządzenie p. Prezydenta Rzpłitej, przedłużające moc działania komisji nadzwyczajnej do walki z nadużyciami o dalsze dwa miesiące, t. j. do dnia 30. czerwca br. Rozporządzenie określa zarazem kompetencje komisji w okresie tych dwóch miesięcy jedynie do granic likwidacyjnych. Komisja nadzwyczajna władna będzie w przeciągu tego czasu wyłącznie likwidować sprawy, będące już w toku śledztwa lub dochodzenia. Wszczywanie w tym okresie nowych spraw nie leży w uprawieniach komisji. Przedłużenie istnienia komisji nadzwyczajnej o dwa miesiące umożliwi ostatecznie zbadanie i wyjaśnienie rozpoczętych śledztw i dochodzeń. Warto też zaznaczyć, że do dnia 30 kwietnia komisja nadzwycz. działa na zasadzie dawnego rozporządzenia i może w tym okresie wszczynać nowe zadania. St. Z.

Państwowa komisja wyborcza

zakończyła swe prace.

Warszawa, PAT. W dniu 26 bm. odbyło się pod przewodnictwem generalnego komisarza wyborczego wiceministra Cara ostatnie przed zwolnieniem sejmu i senatu posiedzenie państwowej komisji wyborczej. Przedmiotem obrad była kwestja dalszego podziału mandatów do Sejmu i Senatu w myśl art. 98, 99 i 114 Ordynacji Wyborczej. Wyniki postanowienia państwowej komisji wyborczej w tym przedmiocie będą ogłoszone w „Monitorze Polskim” w dniu 27 bm. a listy wierztytelne zostały przesłane do biur Sejmu i Senatu skąd je posłowie i senatorowie będą mogli podnieść jeszcze przed pierwszym posiedzeniem Sejmu i Senatu.

W ten sposób praca państwowej komisji wyborczej związana z ostatecznym ustaleniem mandatów z list okręgowych i państwowych i to zarówno do sejmu i do senatu, została całkowicie ukończona.

Komitet zachowawczy

Program dalszej konsolidacji konserwatystów.

Dnia 25 bm. odbyło się u ks. Janusza Radziwiła pierwsze po wyborach posiedzenie Komitetu Zachowawczego, pod przewodnictwem p. senatora Wacława Szynskiego, z udziałem pp. posłów: ks. Janusza Radziwiła, ks. Eustachego Sapiehy, hr. Ad. Stadnickiego, Art. Dobieckiego, dr. Mariana Sobolewskiego, St. Maćkiewicza; senatorów: hr. Zdzisława Tarnowskiego, ks. Zdzisława Lubomirskiego, bar. Jana Goetz-Okocimskiego, oraz pp.: ministra J. Wielowieyskiego, dr. Ant. Beaupré, hr. J. Tyszkiewicz, J. Grodzickiego, dr. Jana Bobrzyńskiego i Ad. hr. Romera.

Po wysłuchaniu sprawozdania generalnego komisarza wyborczego zachowawców, p. min. J. Wielowieyskiego (równocześnie gen. kom. wyb. ziemian), wyrażono mu uznanie i podziękowanie za jego owocną działalność.

Następnie przedyskutowano szczegółowo program dalszej konsolidacji konserwatyzmu przede wszystkim przez reorganizację i usprawnienie działalności Komitetu Zachowawczego, oraz powierzenie mu funkcji organizowania obozu zachowawczego od podstaw.

Ostateczne uzgodnienie nowego statutu powierzono wydziałowi wykonawczemu.

W końcu obrad wyrażono przez aklamacje ks. Januszowi Radziwiłowi podziękowanie i uznanie za dotychczasową jego działalność, uwieńczoną sukcesem wyborczym.

Mieczysław Smolarski

Lalka Hanny Corda

Powieść fantastyczna.

XLI.

Zbliżała się godzina dziewiąta, gdy pani Corda i Szeliga zakończyli wieczór w gabinecie tej samej restauracji, w której znaleźli się już raz we dwoje w dzień tak pamiętny dla Hanki. Zmieniło się wiele od tej pory. Piękna pani śmiała się teraz swobodnie, zniżając różowe wargi w kieliszku wina, które kazał podać artysta. Cień troski i obawy nie małcił oczu jej i słów, choć wzrok jej śledził wskazówki zegara, stojącego na konsoli. Nagle w gwałtownym skurczu chwyciła się dłoni artysty.

— Spójrz! Posłuchaj!

Drgnienie sprężyny mocniejsze, dźwięk jak wieczność, a potem w uszach Hanny Cordy, która dotychczas panowała nad obawą, brzmienie spotęgowane, straszne, jak buczący dźwięk dzwonu. Różaniec wolnych uderzeń. Raz i raz... Wiaza się z sobą w jakiejś potężnej symfonii... Czy kres, czy kres? Z za białej tarczy wywlekała się cienie i unioły... Spoglądają z pochmurną twarzą i idą w mrok czarny, pusty, przepiękny. A za nimi jakaś postać...

Wśród Stronniców

Prezydja klubów

W wyniku obrad, odbytych przez klub N. P. R. dokonano wyboru prezydium klubu w następującym składzie: Prezes — Rogustat, wiceprezesi — sen. Grajek i poseł Mańkowski, sekretarz — Jankowski. Do komisji parlamentarnej weszli posłowie Rogustat, Chądzyński, Leśniewski, Wilczyński i Jankowski. Posłowie, wybrani z listy nr. 24 utworzyli

Klub Narodowy. Przewodniczącym Klubu sejmowego wybrano prof. Romana Rybarskiego. Prezesem klubu senackiego wybrany został prof. Stanisław Głabiński, a jego zastępcą prof. Bogdan Winiński.

Na wicemarszałka Sejmu klub wysunął kandydaturę posła Seweryna Czetwertyńskiego.

Chłopscy radycali

Klub parlamentarny P. S. L. Wyzwolenie wybrał przez aklamację prezydium klubu w następującym składzie: prezes Jan Wiźnicki, wiceprezesi — Kazimierz Bagiński i Piotr Kotara, Henryk Wyrzykowski, 2 sekretarzy — Michał Ruk i Stanisław Kostrubała i skarbnik Ignacy Mularak. Na prezesa klubu senackiego wybrano Wacława Januszewskiego.

Klub postanowił wysunąć na stanowisko wicemarszałka sejmu kandydaturę Jana Woźnickiego.

Na plenarnym posiedzeniu klubu parlamentarnego Stronnictwa Chłopskiego dokonano wyboru prezydium klubu w następującym składzie. Prezes Jan Dabki, wiceprezesi — Andrzej Pluta i Stanisław Wrona, sekretarz — Władysław Dobrocki i Eugenjusz Opolski.

Ukraińskie kluby sejmowe

Ukraińscy posłowie, wybrani z listy nr. 18, odbyli plenarne posiedzenie, na którym utworzyli klub poselski pod nazwą „Ukraiński Klub Sejmowy”. Prezesem klubu wybrany został Dr. Dymitr Lewicki, wiceprezesami — Dr. Włodzimierz Zahajkiewicz i Sergiusz Chrucki. Sekretarzem został Dr. Błoszewicz. Prezesem klubu senackiego został wybrany Dr. Korbaszewski.

Równocześnie obradowali posłowie ukraińscy, wybrani z listy 22, którzy ukonstytuowali się pod nazwą „Klub Ukraińsko-socjalistyczno-radycalny” Parlamentarnej Reprezentacji”. Prezesem klubu został obrany Dr. Lech Raczyński, wiceprezsem Semon Zuk, sekretarzem Dr. Ładka.

Posłowie ukraińscy Selrob tworzyć będą prawdopodobnie 2 oddzielne kluby. „Selrob” prawica liczy 5 posłów i 1 senatora, „Selrob” lewica 3 posłów.

Barbarzyńskie gwałty niemieckie nad ludnością polską w Bytomiu

Członkowie samoobrony niemieckiej napadli zebranych Polaków i pobili ich pałkami - Wielka ilość osób odniosła obrażenia cieżkie - Prezes Macierzy Szkolnej prelegent, oraz jeden robotnik ciężko ranni

Katowice, (PAT.) „Polska Zachodnia” donosi, że na wiecu rodzicielskim, urządzonym w Bytomiu przez polsko-katolickie towarzystwo szkolne weszło do sali 30 umundurowanych członków Landesschutzwehru. Ludzie ci rzucili się z krzykiem na zebranych w liczbie około 600 osób, wśród których było wiele dzieci, i zaczęli obecnym bić pałkami i krzesłami oraz grozić im rewolwerami. Powstał szalony popłoch; wielka ilość osób odniosła obrażenia cieżkie, w szczególności zaś dzieci. Cieżko pobity jest kierownik polsko-katolickiego Towarzystwa szkolnego dr. Michałek z Bytomia, prelegent dr. Wiktor Ormicki, asystent uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz gość Rak. Zaalarmowana policja przybyła na miejsce i sprawdziła personalja.

p. Michałka, jednego ze studentów krakowskich, który przybył na to zebranie, i jednego robotnika, zadając im cieżkie rany w głowę, tak, iż musiano ich odwieźć do szpitala.

Zaalarmowana policja nie mogła odrazu opanować sytuacji i dopiero po zawezwaniu posiłków udało się przywrócić porządek. Aresztowanych zostało 24-ch uczestników napadu. Wszyscy są, jak stwierdziły władze policyjne, członkami t. zw. dzikiej kompanii samoobrony w Bytomiu, a poza tem większość z nich należy do górnośląskiego związku niemieckiej samoobrony. Policja bytomska wdrożyła niezwłocznie śledztwo, aby w porozumieniu z Polskim Konsulatem Generalnym w Bytomiu zlikwidować zajęcie.

„Vossische Zeitung”, omawiając ten wypadek, zaznacza, że jeżeli prawicowe elementy co radykalne na obszarze niemieckiego G. Śląska sądzą, że tego rodzaju postępowanie ma być właściwą polityką wobec ludności polskiej, to mylą się, gdyż incydenty takie mogą być tylko wodą na młyn szowinistów polskich po drugiej stronie granicy, którzy korzystając z takich wypadków będą tembardziej występować przeciwko mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku.

Wybory w Niemczech

Wyznaczono na 20. V. - Wirth kandydatem z partji demokratycznej

Berlin. (AW.) Gabinet Rzeszy ustalił termin wyborów do Reichstagu i sejmu pruskiego na dzień 20 maja. Termin ten musi być jeszcze zaaprobowany przez Prezydenta Rzeszy. Sesje parlamentarne zakończą się w dniu 30-go bm. Przed zakończeniem obecnej kadencji podczas trzeciego czytania budżetu odbędzie się wielka dyskusja parlamentarna, w której głos ma zabrać min. Stresemann, wypowiadając się na temat wyników konferencji rozbrojeniowej oraz sprzeciwować stanowisko Niemiec do problemu

rozbrojenia wogóle.

Centrum równie jak i demokracja pragną utrzymać kandydaturę Wirtha do parlamentu. Wobec powyższego demokracja postanowili wysunąć jego kandydaturę w okręgu Düsseldorf jako drugiego kandydata. Na pierwszym miejscu znajduje się bowiem dr. Erkelenz. W razie, jeśli dr. Wirth zostanie wybrany, ze stronnictwa demokratycznego będzie miał pozostawioną swobodę pozostania nadal w partji centrowej lub też przejść do demokratów.

Odpowiada jej milczenie. Łączy się poraz drugi.

— Chciałabym pomówić z markizem Corda. Jakiś leniwy tragiczny głos kobiecy, odzywa się:

— Niestety, z markizem mówić nie można. Sami szukamy go, gdyż nie wiemy, co się z nim stało?

— Czy wyszedł z domu?

O godzinie szóstej odwiedził go pan kupiec Corda. Zamknęli się razem w pokoju. Nie zdziwiło to nikogo. Zdarzało się to nieraz. W pół godziny później przybył jeden ze znajomych szluzarskiego pana. Chcieliśmy oznajmić mu o tem. Zapukaliśmy. Nikt nie odpowiadał. Przerazeni niepojętym milczeniem, sprawdziliśmy szluzarza i otworzyliśmy zamknięte drzwi. Pokój był pusty. Nie rozumiemy nic. Chodzimy jak w obłądzeniu. Przecież nasz pan i jego gość nie mogli rozwiać się bez śladu! Jeśli by jednak okazało się, iż pan markiz powrócił, to co mam mu powiedzieć?

— Proszę mi przedkazać jeszcze jedno... Czy nie macie takich wiadomości o profesorze Arje?

— Telefonowaliśmy i do niego, by zapytać go, czy nie wie coś o markizie? Obaj panowie utrzymywali bliższe stosunki. Lecz dowiedzieliśmy się o straszniejszym jeszcze nieszczęściu. Profesora Arję znaleziono przed dwoma godzinami martwym w gabinecie...

Parcie niemieczyny na Wschód

Ostbund przygotowuje obchód stulecia zdobycia obszarów wschodnich

Berlin. (PAT.) W gmachu sejmu pruskiego odbyło się urządzone staraniem wydziału kołblekiego Ostbundu zebranie werbunkowe, mające być wstępem do zakrojonego na wielką skalę obchodu stulecia zdobycia obszarów wschodnich przez Niemców. Na zebraniu tem posłanka do sejmu pruskiego p. dr. Spohr wskazując na znaczenie wysiłków niemieckich, zwróconych na wschód, oświadczyła, że Niemcy pozostaną wnieśc pograniczu wschodniemu i nigdy nie wyrzekną się wiary w odzyskanie utraconych przed 10 laty obszarów wschodnich. Wiare te należy obecnie rozszerzać po całych Niemczech. To, cośmy przed 10 laty utracili, nie może i nie powinno być stracone na wieczne czasy. Pani Spohr zakończyła słowami, że obszary wschodnie są i pozostaną niemieckimi.

o silny wał kolonizacyjny przeciw Polsce

Berlin. (PAT.) Na urządzonym z inicjatywy niemieckiej partji demokratycznej zebraniu członków parlamentu, biorących udział w akcji komisji wschodniej sejmu pruskiego na rzecz obszarów wschodnich, przewodniczący komisji poseł Riedel wygłosił przemówienie, w którym ostro krytykował dotychczasową akcję pomocy rządu Rzeszy, oświadczając, że jednym z najważniejszych środków dla wzmocnienia stanu posiadania na wschodzie musi się stać akcja osadnicza. Jeżeli Niemcy chcą przeciwstawić się niebezpieczeństwu zalewu ze strony kolonizacji polskiej, to muszą bezwarunkowo stworzyć na przestrzeni pasa granicznego, sięgającego od Baltyku do Górnego Śląska na szerokości 50 km. silny wał kolonizatorów.

Akcja Gdańskiego Heimatdienstu

Gdańsk. (PAT.) Z inicjatywy tutejszego Heimatdienstu uprawiającego propagandę wszechniemiecką odbył się tu odczyt niemiecko-narodowego posła do parlamentu Rzeszy von Lindemeynera na temat niemieckiej mniejszości narodowej. Mówca wskazał na wstepie absurdalność i niemożliwość utrzymania obecnego państwowo-geograficznego układu w Europie, kładąc przytem nacisk na t. zw. kurwiarz polski i rozdarcie Górnego Śląska. Z tych względów wyraża się, zdaniem mówcy, konieczność rewizji Traktatu Wersalskiego, która by umożliwiła zjednoczenie mniejszości niemieckich, żyjących obecnie poza granicami Rzeszy.

Bilans Banku Polskiego

za II. dekadę marca.

Warszawa. (PAT.) Bilans Banku Polskiego za II. dekadę marca br. w pozycji „kruszeć” 556,2 milion. zł., waluty, dewizy i należności zagraniczne 634,9 milion. zł. wykazuje wzrost o 27,9 milionów zł. do łącznej sumy 1 miliard. 191 milionów 100 tys. zł. Waluty, dewizy i należności zagraniczne nie zaliczone do pokrycia wzrosły o 11 milionów zł. — 223,8 milionów zł. Natychmiast platne zobowiązania 723,9 milionów zł. i obieg biletów bankowych łącznie wzrosły o 63,5 milionów złotych do sumy 1 miliard 742 milionów, 400 tys. zł. Inne pozycje większych zmian nie wykazują.

Z za kulis Zw. Lud. Nar.

Po niejawnym przebiegu obrad.

„J. Kuri. Codz.” podaje szczegóły z obrad Rady Naczelnej Związku Ludowo Nar. Donosi mianowicie o tem, że p. Dmowski wygłosił referat, na którym poddał ostrej krytyce działalność przywódców Zw. Lud. Nar. i naświetlił przyczyny klęski tego stronnictwa. P. Dmowski miał stwierdzić, że akcja Zw. Lud. Nar. powinna iść po linii programu Obozu Wielkiej Polski i rozpocząć się od nowych podstaw, aby uzyskać utracone wpływy.

W rezultacie po tym referacie uchwalono odczytać powzięcie rezolucji na plan dalszy, przyczem postanowiono odłączyć się od Chrz. Dem., uznając ją za współwinną za klęskę Zw. Lud. Nar. W końcu Rada naczelna uchwaliła zwałować rząd obecny wszelkimi środkami na terenie parlamentarnym.

Telefon zamilkł nagle. Hanka stała przez chwilę nieruchoma. Powiesiła słuchawkę. Powróciła do Szeligi.

— Profesor Arfa nie żyje! — rzekła.

Podniosła głowę. Zrozumiała, iż cios śmierci, którego oczekiwała, uderzył w kogo innego, niosąc jej wolność i prawo do własnego życia. Pragnęłaby powiedzieć to głośno, podzielić się wieścią o tem, lecz opanowana potężnym wrażeniem chwil przeżytych, spojrziała milcząc przed siebie upiorną, w tajemnicze oczy odchodzącego widma.

Pytający, niespokojny wzrok Szeligi śledził grę uczuć, które biegły kolejnym odbiciem po delikatnej, wrażliwej twarzy Hanki.

— Jaka była przyczyna śmierci Arfy?

— Nie powiedziano mi — odrzekła.

Pochyliła ponownie głowę:

— Jeżeli to wszystko, co przeżyłam, nie było snem — pomyślała — to profesor Arfa odszedł w nieznane drogi, zabierając z sobą dwa cienie, które błądziły tylko po świecie żyjących. Zabił go ten cień trzeci, który uzyskał szczęście swe i istnienie odrębne.

Zabiła go — lalka Fanny Corda!

Koniec.

EKSPEDJENTKI!

Spółdzielnia 8. pułku saperów poszukuje natychmiast ekspedjentki. — Pożądana kasa.

Po szczegółowe warunki zainteresowane uprasza się zgłaszać p. kpt. Renela w kwaterymistrzostwie 8. pułku saperów między godz. 12—16. P.49

ZARZĄD

Kronika

Marzec
28
Sroda

Kalendarz rzym.-kat.:
Sroda Jana Kanistrana w.
Czwartek Ewangelii op.
Kalendarz słowiański:
Sroda Czcimysław
Czwartek Szukosław
Święta: wschód 5,22 zachód: 18,0
Księżyć: wschód 11,57 zachód 23,29

APTEKA DYŻURNA

od soboty 24 bm. do piątku 30 bm. Apteka Radziecka, ul. Szeroka, tel. 250.

— **Bezpłatna poradnia dla płucno chorych**, przy ul. ks. Budkiewicza 27 czynna we wtorki czwartki i soboty od godz. 2—3. Porady lekarskiej udziela się bezpłatnie. Gabinet lamoy kwarcowej czynny w poniedziałki, środy i piątki od godz. 1—4.

— **Poradnia przeciwgruźlicza** (ulica Wielkie Garbary), bezpłatna, czynna we wtorki i piątki od 14—15.

— **Muzeum Miejskie** (Ratusz, II p.) otwarte w niedziele, wtorki i piątki od godz. 11—13.

— **Muzeum miejskie**, (ul. Lipowa nr. 28) otwarte w środy od godz. 12—2, w niedziele i święta od godz. 11—2.

— **Biblioteka Wojskowa D. O. K. VIII** (ul. Żelazna, obok kasyna garnizonu), otwarta w dni powszednie: w połyeczalnia książek od 15—20 i czytelnia czasopism od 15—21.

— **Biblioteka T. C. L.** (ulica Wysoka 12) otwarta w dni powszednie od 11—13 i od 15.30—18.30; filja I (ul. Lubieniecka 44) tylko w niedziele od 14 do 15; filja II (ul. Sienkiewicza 6-8) we wtorki i piątki od 17—18.

— **Nowa filja T. C. L.** na Mokrem (3-szkola) — tylko w niedziele 14—15.
— **Książnica Miejska im. Kopernika** (ulica Wysoka 12) otwarta w dni powszednie od 9.30—12 od 16—19.30.

Z TEATRU POMORSKIEGO.

W środę, dn. 28 b.m. o godz. 7.30 wieczorem specjalne przedstawienie dla wojska i rodzin wojskowych odegrana zostanie patriotyczna sztuka w 3-ach aktach Sieroszewskiego p.t. „Bolszewicy”. Ceny miejsc od 10 gr. do 1.50 Bilety do nabycia w Komendzie miasta u oficera oświatowego.

W czwartek, dnia 29 b. m. o godz. 8-mej wieczorem po cenach najniższych (od 20 gr. do 2,40 zł.) niezwykle interesująca komedia Bernauera i Oesterreichera p.t. „W rajskim ogrodzie” z ulubienicą naszej publiczności p. M. Fiszera w jej doskonałej kreacji w roli tańcerki kabaretowej Tilly z udziałem pp. Chrzastowskiej, Zaremby, Bystrzyńskiego, Orlicza, Jejduke, Hecwiczka i Jaworskiego w rolach głównych.

W sobotę, dnia 31 b.m. odbędzie się premiera operetki p.t. „Tancerka w masce”, przygotowanej od dłuższego czasu przez reżysera D. Witolda Zdzitowieckiego.

Kino „Corso” — Premiera „Ostatni skok dzielnego zwierza” zakończenie obrazu p. t. „Człowiek, na którego czyha śmierć”.

PRZEDŁUŻENIE

w Kasie Skarbowej w Toruniu godzin urzędowych dla publiczności.

Wskutek zarządzenia pana prezesa Pomorskiej Izby Skarbowej w Grudziądzu z dnia 25 II. rb. I. dz. 1/322/28 Kasa Skarbowa w Toruniu przyjmie interesentów bez przerw od godziny 8—14, w soboty zaś od godz. 8—12.30 Naczelnik Kasy Skarbowej: Czerniak.

ZEBRANIE WIOSNARZY.

Dnia 30. 3. 28 o godz. 20. w sali Książeczej Dworu Artusa w Toruniu, odbędzie się doroczne walne zebranie Torunskiego Wioślarskiego Towarzystwa, celem wysłuchania sprawozdania z rocznej działalności Towarzystwa i wyboru nowego Zarządu.

NOWI CZŁONKOWIE RADY KOLEJOWEJ W GDĄSKU.

Z ramienia powiatowych ciał samorządowych wybrani zostali do derekcyjnej Rady Kolejowej w Gdańsku pp. Wacław Dytkiewicz, sta rosta w Tezewie, Franciszek Czarnowski, właściciel majątku Gniewskie Młyny, Stan. Gasowski, dyrektor Krajowych Zakładów Opieki Społecznej w Wejherowie, i Czesław Nagórski, właściciel fabryki w Starogardzie, oraz jako zastępca ks. Polikarp Gulowski z Kielbasina. Serweryn Weiss, kierownik starostwa w Chojni- cach, Janusz Czarlinski, prezes Pomorskiej Izby Przemysłowej - Handlowej w Grudziądzu i Tadeusz Braunek, właściciel majątku Garczyn.

KRONIKA POLICJNA.

Dnia 23 III 28 r. wracający wieczorem do domu — Wawrek Teodor, sekretarz techniczny przy Wydz. Budowlanym w magistracie m. Torunia, zam. przy ul. Św. Duchy 18 w Toruniu, (dom Zielńskiego) spadł z nicoswie- tionych schodów — wadliwie urządzonych — i to tak nieszczęśliwie, że zemdlął. Znalezione go dnia 24. III rano w stanie b. groźnym i od- wieziono do szpitala gdzie zmarł.

Wymieni jako starszy kawaler — nie- dawno się ożenił. Wypadek ten wywarł przy- gnębiające wrażenie na wdowie.

Dnia 25. III 28 — na torze kolejowym około Morzeszczyna znaleziono zwłoki mężczyzny lat 25, który posiadał przy sobie bilet II klasy do pociągu pospiesznego Warszawa — Gdańsk.

Zachodzi przypuszczenie, że znaleziony wy- skoczył z pociągu pospiesznego Warszawa — Gdańsk tak niefortunnie, że dostał się pod po- ciąg, który obciął mu obie nogi, w krótkie zaś nadjechał pociąg szkolny, który do reszty zma- sakował trupa. Wypadek ten jest w tak ciekawych okolicznościach, że celem wyswietle- nia faktu, zostały wdrożone dochodzenia poli- cyjne.

Dnia 25. III. 28 w Pelplinie w czasie konse- kracji ks. Biskupa Dominika — panował tak szalony ruch samochodowy, że zawdzięczając tylko policji, obszedł się bez większych wypad- ków śmiertelnych.

Nawoływanie policji do zwracania uwagi na ulicach przednich — nie odniosły jednakże całkowitego sukcesu — gdyż została przejecha- na staruszka lat 90, która po przywiezieniu do szpitala zmarła.

W nocy z dn. 23 na 24 b.m. do domu klubo- wego wioślarzy w Toruniu na Kępie Baranowej włamali się nieznanzi złodzieje, którzy skradli pewną ilość garderoby członków klubu oraz in- ne rzeczy. Wysokości strat dotychczas nie- ustalono.

Dnia 24 II. 28 na Poligonie w Podgórzu o- bok Torunia, w pobliżu składów amunicyjnych wycieczka chłopców z zakładu Redemptystów w Stawkach — bawiąc się — zapaliła trawę. Ogień rozszerzał się w kierunku składów amu- nicyjnych — został on jednakże zlokalizowany przez co uniknięto gorszych następstw.

Dnia 23 III. 28 powstał pożar w zabudowa- niach rolnika Hoppego w Zakrzewie pow. Wej- herowo. Spalił się dom mieszkalny oraz część urządzenia domowego. Straty wynoszą około 9000 zł. Pożar powstał od iskr z komina.

SPRAWOZDANIE Z UROZCZYSTOŚCI IMIE- NIN MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Społeczeństwo chojnickie na Pomorzu łącznie z wojskiem poraz pierwszy łącząc się we wspólnym holdzie dla Wodza Narodu Mar- szalka Piłsudskiego, nader uroczyste obcho- dziło dzień Jego imienia.

Już w dniu 18-go marca rozpoczęto uro- czyście akademje, w której wzięli udział: wojsko, przedstawiciele władz, oraz szerokie war- stwy społeczeństwa, następnie tego samego dnia o godz. 19.30 wyruszył z koszar 1-go baonu strzelców capstryk, w którym prócz wojska wzięły udział organizacje P. W. jak i szkoły, poprzedzone własną orkiestra. Dwie orkistry, długi waz maszerujących organizacji, otocz- one maóstwem płonących pochodni, sprawiły śliczny widok i pozostawiły dla tutejszego spo- łeczeństwa niezapomniane wrażenie.

W dniu 19-go marca odprawiona została na rynku msza polowa, poprzedzona przeglą- dem wojska i organizacji przez pana Dowódcę garnizonu. Udział w nabożeństwie wzięli: 1-szy baon strzelców, oddziały straży celnej, oddział policji państwowej, straż ogniowa, organizacje P. W. jak: wojski, powstaficy, sokół, organizacje kolejowe, szkoły oraz przedstawiciele władz i licznie zebrana publiczność. Po mszy nastąpiła defilada.

O godz. 12-jej odbył się obiad żołnierski w koszarach strzelców, podczas którego pan Do- wódca baonu wygłosił do strzelców przemówie- nie, charakteryzując życie i czyny Uwielbia- nego Wodza.

O godz. 13-jej korpus oficerski 1-go baonu strzelców podejmował obiadem zaproszonych przedstawicieli władz, duchowieństwa i tutej- szego społeczeństwa. Obiad wśród serdecznego nastroju przeciągnął się do godz. 17-jej. Wy- głoszono szereg przemówień, które doskonale ilustrują jak wielkim zaufaniem obdarza lud pomorski Wielkiego Budowniczego Polski.

O godz. 20-jej odbył się bankiet w restau- racji P. Kalety. Przy wspólnym stole biesiad- nim zebrano się zgóra 100 osób. Została wygło- niona depesza holdownicza do Marszałka Piłsud- skiego.

Podczas bankietu piękne przemówienie wy- głosił miejscowy starosta pan Weiss, dokładnie ilustrując życiorys i pracę Komendanta.

Przez cały dzień miasto udekorowane cho- ragwiami narodowymi.

Imponujący obchód ku czci Wilekiego Bu- downiczego obchodzony w Chojnicach o 2 km. od granicy niemieckiej świadczy najlepiej jak- lu dutejszy przywiązany jest do swej Macie- rzy i do Tego, który życie swe poświęcił wy- łącznie dobru naszej Najjaśniejszej Rzeczypo- spolitej.

Plaszyński, por.

ZE SPORTU MOTOCYKLOWEGO.

Ogólno - Niemiecki - Klub - Samochodowy urzadza w ostatnich dniach marca wielki raid motocyklowego, którego trasa wynosi przeszło 5000 km.; wychodzi ona z Monachium, prowa- dzi przez Gdańsk, Bydgoszcz, Wrocław, Wrocław, Wiedeń do miejsca wyjazdu. Przejazd uczestników raidu przez teren Polski nastąpi w dniu 30 bm. Aby raidowi umożliwić jaknaj- sprawniejszy przejazd przez nasze terytorjum, zwrócili się organizatorzy imprezy do Polskiego Związku Motocyklowego w Warszawie z pro- śbą o zorganizowanie trasy na terytorjum Pol- ski i miejsc kontrolnych. Wykonanie tego za- dania powierzył P. Z. M. p. mjr. Koszko — dcy- tut. 8. Dyonu Samochodów. Chcąc się jaknaj- lepiej z zadania swego wywiązać, zwołał p. mjr. Koszko w dniu 26 bm. zebranie organizacyjne do Lengingna, na które zaprosił przedstawicieli tut. Autoklubu i Klubu Motocyklistów.

Licznie zebrany gościom przedstawił p. mjr. Koszko plan organizacyjny przyjęcia raid- zistów. Dalszych wyjaśnień udzielał p. mjr. Mejer — z 8. Dyonu Sam., — którego wyzna- czono na kierownika imprezy. Po szczegóło- wej dyskusji wzięto plan organizatora bez zmian; na punkt kontrolny w Bydgoszczy wy-znaczono skrzyżowanie szosy Gdańskiej z uli- cą Za Cmentarzami, za Szkoła Oficerska. Oprócz tego wystawiony tam zostanie cienieł- bufet, stacja benzynowa, park motocyklowy itd. W myśl programu przewidziany jest przyjazd samochodu kontrolnego w dniu 30 bm. o godz. 7-mej rano, to też już o tej godzinie wszyscy funkcyjni miejsca kontrolnego będą na miej- scu. Udział swój zapewnił Korpus Oficerski 8. Dyonu Sam., członkowie tut. Automobilklubu i Klubu Motocyklistów. O ile z przygotowani sędzi można, pomysłat kierownik imprezy o najmniejszych szczegółach programu i je- steśmy pewni, że jeźdźcy niemieccy z żalem będą się żegnałi z sportowcami bydgoskimi i odniosą jaknajleńsze wspomnienia o zgotowa- nym im tutaj przyjęciu.

Oficjalne przyjęcie raidu nastąpi w dniu 28 bm. o godz. 12-tej w Strzebienninie w chwili przekroczenia granicy polsko-niemieckiej w przełęczy do Gdańska. Z Bydgoszczy wy- jeżdżają w tym celu p. mjr. Koszko, jako re- prezentant wojska i członkowie tut. klubów, ja- ko reprezentanci sportu.

Skoorдынowany przejazd przez miasto do szosy Szubińskiej jest zapewniony specjalnie zorganizowanymi oddziałami P. P. oraz człon- ków Klubu Motocyklowego.

Przez udział swój w tej imprezie możemy jaknajleńiej zadokumentować naszą tradycyjną gościnność i wielkie przywiązanie do sportu motocyklowego, to też wszyscy zwolennicy te- go sportu winni w dniu 30 bm. rano o godz. 7-mej stanąć na skrzyżowaniu dróg za Szkoła Ofic.

Nowe rozporządzenia.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i solawie na śródlądowych drogach wodnych.

Rozporządzenie to ukazało się w nr. 29 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 14 marca b.r. Za- wiera ono:

1) przepisy dotyczące patentów, w jakie winny się zaopatrywać statki i łodzie i usala kategorie statków i łodzi, które nie sa zobowa- zane do posiadania takich patentów (sa to łod- dzie i statki stanowiące własność państwowa, wybudowane na jeden okres nawigacyjny lub na czas krótszy, sportowe i rybackie, zawiera- jące mniej niż 20 m² powierzchni otrzymanych z pomnożenia największej długości przez naj- większą szerokość).

Statki i łodzie będą otrzymywać patenty po oglądniach techniczno-sanitarnych.

2) Przepisy dotyczące patentów dla kie- rowników statków i łodzi. Obowiązkiem posia- dania patentów żeglarskich nie mają, jedynie kierowcy łodzi i statków stanowiących własność państwa, statków i łodzi sportowych i rybac- kich, statków i łodzi o powierzchni powyżej dwadzieścia merów kwadratowych otrzymanej z pomnożenia największej długości przez naj- większą szerokość.

3) Przepisy dotyczące spławu traw.

4) przepisy dotyczące rejestracji statków i łodzi.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca o regulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Rozporządzenie to ukazało się w nr. 29 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 14 marca b.r. Na podstawie tego rozporządzenia mogą się trudnić wywozem jaj zagranicę tylko przedsiębiorstwa zapisane do specjalnych wojewódzkich rejestrów przedsiębiorstw eksportowych.

Prawo zarejestrowania się ma przysługiwać przedsiębiorstwom handlowym I i II kategorii, wpisanym do rejestru handlowego i prowadzą- cym ustawowo przepisane księgi handlowe oraz współdzielniom należącym do związków rewizyj- nych pod warunkiem, że przedsiębiorstwa i spółdzielnie trudniące się eksportem jaj, wyka- żą się posiadaniem a) magazynu, b) prześwie- tlań, c) składu materiałów opatrunkowych i zapasu suchego materiału opakunkowego, d) fa- chowego personelu.

Rozporządzenie zawiera prócz powyższego przepisy dotyczące specjalnych ksiąg jakie win- ny prowadzić przedsiębiorstwa eksportujące ja- ja, przewiduje okoliczności, w jakich może na- stąpić wykreślenie z listy eksporterów, ustala warunki nadzoru nad przedsiębiorstwami, eks- portującymi jaja, oraz określa wysokość kar za przekroczenia przepisów rozporządzenia.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. III. o zapobieganiu upadłości na obszarze okręgów sądów apelacyjnych w Pozna- niu i Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowic- ach.

Rozporządzenie to zostało ogłoszone w nr. 27 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 12 marca 1928 roku.

Na podstawie tego rozporządzenia Sad wy- ściwy do ogłoszenia danej firmie upadłości ma- prawo na wniosek tej firmy udzielić jej odrocze- nia wypłat, o ile posiada ona dostateczne środ- ki do zupełnego zaspokojenia wszystkich swo- ich wierzycieli, a wskutek niezależnych od sie- bie okoliczności zaprzestala czasowo wrócił lub przewidyje w najbliższej przyszłości koniecz- ność czasowego ich zaprzestania. Odroczenie to może być wydane na okres najwyżej 3-mie- sięczny, który to okres może zostać na wniosek dłużnika przedłużony na następie 3 miesiące, nie dłużej jednak niż dwa razy.

Rozporządzenie w szereg paragrafów szcze- gółowo określa procedurę postępowania przy odroczeniu wypłat.

W drugiej części rozporządzenie przewi- duje możliwość zawarcia przez kupca, który nie ma możności zaspokojenia wszystkich swoich wierzycieli z wpływem pierwszych trzech miesię- cy odroczenia wypłat, układu zobowiązawcze- go z wierzycielami. Celem układu jest niedo- puszczenie do upadłości. Propozycje układowe, ze strony dłużnika mogą się tyczyć 1) odro- czenia lub rozłożenia na raty spłaty długów, 2) zmniejszenia do pewnej granicy (równie dla wszystkich wierzycieli) sumy długów, 3) ogra- niczenia dłużnika w wykonywaniu zarządu ma- jątkiem na czas trwania układu oraz dodanie mu nadzorczy z ramienia wierzycieli, 4) reko- mi zabezpieczającej wykonanie zobowiązań ob- jętych układem.

Pamiętajmy o Polskim Czerwonym Krzyżu!

Zapiszmy się na członków tej pożytecznej instytucji.

Badź ofiarowca dla Polskiego Czerwonego Krzy- ża i otocz go serdeczną przychylnością W ciężkich chwilach dla Ojczyzny może właśnie najbliżsi sercu twemu zawdzięczać będa zdrowie i ulgę w cierpie- niach, opiekuneczny dłońmi Sióstr Czerwonego Krzyża

Przetarg na dostawę kamienia

Dyrekcja Dróg Wodnych Toruń zakupi w drodze publicznego przetargu ofertowego

10.000 m³ kamienia (granowego lub polnego) do narzutów kamiennych przy budowach regulacyjnych na Wiśle. Dostawa loco brzeg Wisły w okolicy Bobro- wnik i Nieszawy (3.000 m³), Toruń (1.000 m³), Solea (1.000 m³), Grudziądz (2.000 m³), Nowego (1.700 m³), Gniewu (1.100 m³) i Tezowa 200 m³.

Przetarg odbędzie się dnia 6 kwietnia 1928 r. o godz. 11-tej w biurze Dyrekcji, gdzie przeglądano można wa- runki dostawy i dokąd należy nadesłać oferty zapieco- towane z napisem: „Dostawa kamienia”. Wadium 8% wartości oferowanej dostawy. Zastrzega się swobodny wybór oferty.

Do L. II-1129/28.

P59

Toruń, dnia 22 marca 1928 r.

Dyrekcja Dróg Wodnych w Toruniu

Aleksander Iwański

mistrz krawiecki
Toruń ul. Różana 1. I.
Zakład krawiecki
dla męskiej i damskiej garderoby
umundurowanie wojskowych
oraz wszelkie prace kuśnierskie
Wykonanie wykwiante — Warunki dogodne
Po umiarkowanych cenach
P.41

Rejonowa Intendentura Toruń

sprzedza z wolnej ręki najwięcej dającemu

rozmaite przedmioty kwaterunkowe

Pertraktacje ustne odbędą się w dniu 8 kwietnia b.r. o godz. 10-tej przed południem w Rej. Intendenturze **Toruń, ul. Łazienna 11.**

Do pertraktacji będą dopuszczeni tylko ci reflektanci którzy okażą chęć kupna i odbioru wszystkich przed- miotów, wystawionych na sprzedaż, które można oglą- dać w Toruniu, ul. Mostowa.

P. 5

Zaplata natychmiast gotówka.

Listy z Wielkopolski

Września.

Z uroczystości imieninowych Marszałka J. Piłsudskiego. — Ważne zebranie Spółki Osadniczej. — Kurs ochrony roślin. — Z Tow. Bursy gimnazjalnej. — Rozwiązanie sejmiku powiatowego.

Dzień Patrona Pierwszego Marszałka Piłsudskiego. Września godnie składać tę samą... W wigilię uroczystości odbył się capstrzyk orkiestry wojskowej 68 pp. W dzień zaś patrona, po odprawieniu solennego nabożeństwa w miejscowej kolegiacie przez X. Bergera, w którym wzięli udział korpus oficerski i zast. dowódcy 68 pp. ppłk. S. G. Stankiewiczem, przedstawiciele władz rządowych i autonomicznych z pp. star. Charkiewiczem i burm. Soltysiakiem na czele, oraz przedstawiciele stowarzyszeń i cechów ze sztandarami odbyła się na miejscowym rynku parada wojskowa, zakończona odczytaniem wotum rozkazu dziennego i wzniesieniem okrzyku na cześć dostojnego Solentianca. Po odegraniu hymnu narodowego przez orkiestrę w której zakończono uroczystość defiladą wojskową, w której obok załogi miasta wzięli udział miejscowe stowarzyszenia P. W. oraz bufilec szkolny gimn. państw. z orkiestrą szkolną.

Wczoraj, dnia tego odbyła się w odnowionych salach kasyna oficerskiego 68 pp. uroczysta akademii, zorganizowana przez dowódcę pułku, w której wzięli udział przedstawiciele miejscowych władz rządowych i autonomicznych. Słowo wstępne wypowiedział p. mjr. Wójcicki, wywypukając wysokie zalety charakteru Marszałka Piłsudskiego oraz jego znaczenie w dziejach odrodzonej ojczyzny. Na dalsze produkcje złożyły się popisy koncertowe orkiestry i chóru podoficerskiego 68 pp. oraz solo wolonczelowe z akom. fortepianów w wykonaniu utalentowanych Z. Szala uczeń. VII kl. gimn. oraz jego siostry p. por. Biernackiej.

W auli szkoły wydziałowej żeńskiej odbywała się stała odczyty dla kobiet, organizowane przy pomocy przełożonej szkoły p. H. Sadowskiej przez Panię Ziemiakową z p. mał. Szyfterową na czele. Wykłady cieszą się wielką frekwencją i zainteresowaniem. Ostatnio wygłosiła wykład p. Z. Rzepiecka z Poznania p. t. „Z zagadnień wychowania moralnego młodzieży”, a w najbliższą niedzielę przybędzie p. pułk. Krzyżarska z Poznania z wykładem p. t. „O pošteniu i pryncypium królowego”.

Z ramienia Por. Wykładów U. P. wygłosił w auli gimnazjalnej w ubiegłą niedzielę nadier Instytutu wykład prof. L. Bykowski p. t. „Nasi gimnazjaliści”.

Na dorocznym walnym zebraniu Spółki Osadniczej przyjęto z uznaniem do wiadomości uchwałę Magistratu o przyznaniu ulkowej dla Spółki w ul. p. kral. pożyczki 100.000 złotych i rozdeleniu jej między 10 właścicieli na wybudowanie 10 nowych domów mieszkalnych. W ten sposób powstanie na terenie spółki 30-35 mieszkań, co w dalszym ciągu przyczyni się znacznie do zmniejszenia braku mieszkalnictwa w naszym mieście.

W odbytym w dn. 20 bm. staraniem Włpk. Izby Rolniczej w kursie ochrony roślin wzięło udział z górną 800 uczestników z miasta i powiatu; wykłady z wysvětleniem przezroczy wygłosił; pp. inż. Kuryłło; „O potrzebie zwalczania chorób i szkodników roślin uprawnych; insp. Hosmo.; „Choroby i szkodniki osadowe, insp. Smłajz; „Choroby i szkodniki warzyw”.

Na zebraniu zarządu Tow. Bursy gimnazjalnej im. dr. K. Marcinkowskiego, stwierdzono możliwość wykończenia i oddania gmachu do użytku niezamieszkałego, a pragnąc się kształcić młodzieży już z nowym rokiem szkolnym t. i. dnia 1 września r. b. Internet przeznaczony jest na 50 wychowanków gimnazjum. W ten sposób młodzież zamieszkała z powiatu oraz dalszych stron znajdzie odpowiednie pomieszczenie i warunki kształcenia się.

Przewidywana na koniec marca r. b. sesja nowego Sejmiku Wojewódzkiego nie będzie mogła w tym czasie nastąpić, ponieważ nie zostały jeszcze przeprowadzone wybory w powiatach gnieźnieńskim i wrzesińskim. Sejmiki w tych powiatach zostały rozwiązane rozp. Rady Ministrów, przez zlikwidowanie b. powiatu witkowskiego i przydzielenie go częściowo do powiatu gnieźnieńskiego i wrzesińskiego, w których ludność rozwiniętego powiatu nie ma dotychczas swej reprezentacji. Dopiero po przeprowadzeniu wyborów we wspomnianych powiatach przewidziane jest zebranie się Sejmiku Wojewódzkiego; wybory odbyć się mają w ciągu kwietnia rb.

Nowe rozporządzenie o zakładach leczniczych

Rada Ministrów uchwala projekt dekretu o zakładach leczniczych.

Rada Ministrów uchwala projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zakładach leczniczych. Rozporządzenie powyższe określa stosunki prawne zakładów leczniczych wszelkiego rodzaju, pozostawiając unormowanie organizacji i zasad prowadzenia państwowych niepublicznych i zakładów leczniczych instytucji ubezpieczeń społecznych rozporządzeniem, wydanym przez właściwych ministrów i ministra spraw wewnętrznych. Rozporządzenie odróżnia szpitale, nieobliczone na zysk, od zakładów leczniczych, prowadzonych jako przedsiębiorstwa zarobkowe.

Prawo publiczności, z którym się łączy szczególne obowiązki i uprawnienia, a wśród nich prawo do ściągania należności z tytułu kosztów leczenia w drodze egzekucji administracyjnej, przynajmniej rozporządzenie z urzędu powszechnym szpitalom państwowym i utrzymywanym przez samorządowe związki terytorialne.

Szpitalom bez prawa publiczności może Minister Spraw Wewnętrznych nadać prawo publiczności, jeżeli zobowiążą się przyjmować wszystkich obywateli, bez różnicy wyznania lub narodowości, a nietyko pewne ich kategorie i jeżeli budynki i urządzenia szpitala odpowiadają przepisom obowiązującym, a ponadto szpital posiada zapewnione utrzymanie.

Rozporządzenie nakłada na powiatowe związki komunalne i miasta wydzielone obowiązek utrzymywania szpitali ogólnych i zakładów, a na wojewódzkie związki komunalne obowiązek utrzymywania szpitali specjalnych, a przedwzrostkiem zakładów dla psychicznie chorych.

Szpitale powyższe pozostają własnością związków, które je założyły.

Rozporządzenie określa także i niektóre prawa i obowiązki pracowników szpitali.

Sport i kultura fizyczna

Roczne Walne Zebranie Związku Związków

(Korespondencja własna).

Z. Z. zwołał swoje Roczne Walne Zgromadzenie na dzień 25 marca do Warszawy. O godz. 10 min. 30 zebrał to zebranie dotychczasowy prezes Z. Z., b. wice-marszałek Sejmiku p. Osiecki, przy licznej udziale delegatów. Reprezentowali: Polski Związek Narciarski pp. ppłk. Bobkowski, Polski Związek Lekki - Atletyczny pp. Semadeni i Weintal, Polski Związek Piłki Nożnej pp. Pratkowski, Mallow, mjr. Zarebski i kpt. Korniak. — Polski Związek Boks. p. kpt. Baran. — Polski Związek Kolarski pp. Nakoniecznikoff i Lange. — Polski Związek Żeglarski p. Wolff. — Polski Związek Motocykli: p. Modelewski. — Polski Związek Hokeja na lodzie p. Winikowski. — Hokej na trawie p. Federer. — Pływacy p. Semadeni. — Atletyczny pp. dr. Orłowicz i Galuszka. — Gier Sport. p. Z. Orłowicz. — Wioślarski p. Iwiński. — Sokół p. Frejt. — Zw. Strzelecki p. Wadolkowski. Po zagajeniu przyjęło następujący porządek obrad:

1. Odczytanie protokołu.
2. Sprawozdanie Z. Z. z działalności w roku ub. wraz ze sprawozdaniem finansowym, sprawozdaniem Kom. Rewizyjnej i dyskusja nad nimi.
3. Program działalności Z. Z. na rok 1928.
4. Preliminarz budżetu Z. Z.
5. Program przygotowań olimpijskich i preliminarz budżetowy na ten cel.
6. Wybór prezesa na 3 lata.
7. Wybór członków na 3 lata.
8. Wybór zastępców na jeden rok.
9. Wybór Komisji Rewizyjnej.
10. Wnioski.
11. Interpelacje.

Na pierwszy ogień poszła sprawa P. Z. P. N., który domagał się prawa głosu zakwestionowanego przez Zarząd Z. Z. z powodu niewpłacenia odsetek na rzecz Z. Z., które staro P. Z. P. N. otrzymał od klubów w roku 1926, lecz których nie przekazał do Z. Z. używając je na cele własne! Po długiej dyskusji, w której zabierali głos p. mceenas Pratkowski, pp. Mallow i Korniak, broniąc słusznego stanowiska, że nowy P. Z. P. N. nie może przejmować tych długów staro P. Z. P. N., które nie figurują w ksiązkach, przeprowadził ci delegaci uzyskanie głosu wbrew formalnym sprzeciwom niektórych członków Zarządu Z. Z.

Następnie ustalono stosunek głosów: Związek strzelecki 10 Sokół 9 P. Z. P. N. 7 P. Z. L. A. 7, Pływacy 5, Kolarski 5 Wioślarski 4, Narciarski 4, Tenis 4, Atletyczny 4 Bokserski 3, Szermiery 2, Żeglarski 2. Hokej na lodzie. Razem 68 głosów. Zarząd Z. Z. był obecny pp. Osiecki, ppłk. Ulrych inż. Loth. red. Sikorski, dr. Orłowicz, ppłk. Orłowicz, Nogaj, Piasecki Znajdowski i Dabski. Sprawozdanie Zarządu Z. Z. odczytał sekretarz Z. Z. p. dr. Orłowicz głosem monotonnym. Było ono bardzo suche, opracowane w stylu zielonego stolika i nie zawierało tych cech, których domaga się życie od sportu i od wychowania fizycznego. Nie spotkało się one z wyższym zainteresowaniem zebranych.

Dłuższą dyskusją wywiałła się nad sprawą Komitetu Olimpijskiego, któremu przewodniczył inż. Znajdowski, referent prac tegoż komisji. Z tego sprawozdania dowiadujemy się, że preliminarz budżetowy obraca się w granicach 300.000 zł na początek kolejnego Państwa, Urząd Wych. Fizycznego dał subwencje 150.000 zł. Min. Spraw Zewnętrznych 40.000 zł.

Wreszcie przystąpiono do wyboru prezesa na 3 lata. Został wybrany ppłk. Ulrych, którego wywinał P. Z. P. N., 42 głosami, p. Osiecki otrzymał 19 głosów, 7 kartek oddano białych. Wybór ten należy uważać za nadzwyczaj szczęśliwy, gdyż dyrektor P. U. W. F. łączy w swej osobie sport i wychowanie fizyczne oraz posiada wpływy we wszystkich młodych ministerstwach. Przy wyborach na członków przeszli pp. Christbauer i mjr. Dudryk (z ramienia P. Z. P. N.) kpt. Baran (Piłkarstwo, Boks i Lekka Atletyka), mjr. Głabisz (Lekka Atletyka), kpt. Kurletto (Zw. Strzelecki), gen. Rouppert, ppłk. Bobkowski, Nogaj i Rudnicki. O godz. 16 min. 30 zamknięto W. Zebranie. Warszawa, dnia 26 marca 1928 r. M. W.

Ustawa o położnych

Uchwalono przez Radę Ministrów na wniosek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy o położnych normie sprawy:

obowiązków i uprawnień położnych, szkolenia oraz przeszkolenia położnych; Dotychczasowe przepisy przestarzałe przesyła ustawodawcy pruskie austriackie i rosyjskie. Dowodem potrzeby nowych, opartych na wymogach współczesnego położnictwa przepisów jest fakt wydania nowej pruskiej ustawy o położnych w r. 1928. Przemawiając również za tem potrzeba ujednolicenia przepisów, normujących dla wszystkich zaborów, co w znacznym stopniu przyczyni się do bardziej równomiernego rozmieszczenia położnych na terenie Państwa — obecnie Zachód ma znaczną podwyżkę natomiast Wchód znaczny brak położnych.

Jeszcze większa była potrzeba podniesienia poziomu nauczania, przedłożenia terminu nauczania oraz wprowadzenia obowiązkowego przeszkolenia położnych. Podniesienie w szkołach położnych poziomu nauki — w znacznym stopniu umożliwi podwyższenie cenzusu naukowego dla kandydatek ze szkół położnych — zamiast wymaganych przedtem umiejętności czytania i pisania. Rozporządzenie wymaga od kandydatek ukończenia szkoły powszechnej. Czas nauki w szkole w zasadzie określono na 2 lata. Rozporządzenie wprowadza również zasadę obowiązkowego zamieszkiwania uczennic w szkole w internowanych, zakładanych przy szkołach. Podniesienie poziomu nauczania jest zapewnione również dzięki postanowieniu, że szkoły będą mogły być zakładane tylko przy zakładach położnych liczących nie mniej niż 40 łóżek położniczych. Powyższe zasady rozporządzenia spotkały się z uznaniem ze strony sfer lekarskich oraz zawodowych związków położnych.

Fuzja L. O. P. P. z T. O. P.

Dnia 20 bm. odbyło się zebranie prezydium komitetu stołecznego Ligi Obrony Powietrznej Państwa, na którym opracowano szczegółowe instrukcje dla poszczególnych kół stołecznych L. O. P. P. w celu ostatecznego i formalnego połączenia ich z kółami T. O. P. Do dnia 31 marca rb. wszystkie stołeczne kół L. O. P. P. dokonała spisu swego majątku, a następnie w wspólnych posiedzeniach zarządów kół LOPP i TOP dokonane będzie ostateczne połączenie się, wybór wspólnego zarządu i włączenie wszystkich członków na wspólną listę. — Składka członkowska pozostanie niezmienną i wynosić będzie nadal 50 groszy.

Po przenowieniu tych formośności, delegaci połączonych kół weźmą udział w końcu kwietnia w posiedzeniu komitetu stołecznego i wybiorą nowego zarząd komitetu stołecznego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Dar na budowę sanatorium akademickiego

W Zakopanem.

P. Jan Patzer, znany przemysłowiec warszawski, z małżonką zadeklarowali kwotę 10.000 na ufundowanie łóżka imienia zmarłego ich syna Jerzego w projekcie sanatorium akademickiego w Zakopanem.

W ten sposób państwo Patzerowie otworzyli listę ofiarodawców, dając przykład instytucjom i osobom prywatnym przyczynienia się do zrealizowania wielkiego celu.

Kursy dla kierowników kolonii letnich

Polski Komitet Pomocy Dzieciom w porozumieniu z Wydziałem Opieką nad Dzieciemi Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej organizuje w czasie od 15 kwietnia do 15 maja miesięczny kurs przeszkolenia dla wychowawców i kierowników kolonii letnich. Na kurs złożą się wykłady z zakresu higieny, wychowania, zagadnień organizacyjnych kolonii letnich oraz zajęcia praktyczne, wykładki i zwiedzania; ogółem 25 dni pracy po 6 godzin dziennie. Kurs jest bezpłatny, słuchacze przyjeżdżają z sobą kosztowności i mieszkanie.

Wszystkie instytucje samorządowe i społeczne, które organizują kolonie letnie dla dzieci i młodzieży, proszone są o zgłaszanie swych kandydatów na kurs przeszkolenia do dnia 1 kwietnia rb. wraz z podaniem nazwy i adresu instytucji polecającej, nazwiska, wieku i adresu kandydata oraz danych dotyczących jego wykształcenia dotychczasowej praktyki wychowawczej. Zgłoszenia należy kierować do Polskiego Komitetu Pomocy Dzieciom (ul. Jasna 11), referat naukowo-wychowawczy.

Projekt ustawy naftowej

Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Przemysłu i Handlu, po zakończeniu prac nad projektem jednolitej dla całego państwa ustawy górniczej, przystępuje obecnie do opracowania projektu ustawy naftowej.

Wznowienie akcji sanitarnej

Już w końcu kwietnia, gdy śnieg całkowicie znikną z pol. a ziemia odmarnie, Departament Służby Zdrowia wznowi Inspekcję sanitarną po całym kraju, a przedewszystkiem w stolicy. Dopiero bowiem inspekcje wiosenne i letnie pozwalają na należyte zorientowanie się w postępie prac władz państwowych i samorządowych w kierunku podniesienia czystości i higieny w kraju.

Konferencja emigracyjna

Urząd Emigracyjny zorganizował w m. marcu w niektórych punktach kraju, będących ośrodkami intensywniejszego ruchu wychodźczego, konferencje emigracyjne, poświęcone sprawom emigrantów zamorskich, w szczególności organizacji emigracji zbiorowej do Kanady, zagadnieniom opieki nad emigrantami w kraju, i usunęciu zaobserwowanych dotychczas braków technicznych służby emigracyjnej w danym okręgu.

W konferencjach, którym przewodniczył p. dr. Piotr Durkacz, kierownik wydziału wychodźstwa zamorskiego w Urzędzie Emigracyjnym, biora udział: delegat departamentu opieki społecznej ministerstwa pracy i opieki społecznej, przedstawiciele ośrodków powiatowych i kierownicy Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, które to urzędy na podstawie niedawno wydanej ustawy emigracyjnej stały się organami Urzędu Emigracyjnego także w zakresie emigracji zamorskiej. Pierwsza konferencja odbyła się w dniach 13 i 14 b. m. w Lwowie, następnie będą zwołane do Krakowa i Brześcia n. B.

Nie wolno dreczczyć zwierząt!

Na jednym z posiedzeń Rady Ministrów przyjęto projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie zwierząt.

Rozporządzenie zawiera bliźsze określenie, co należy rozumieć przez znieście się nad zwierzętami; do takiego znaczenia się zalicza się między innymi, bicie zwierząt przedmiotami twardymi lub ostrymi, albo obliczaniem na sprawianie specjalnego bólu, przeciążanie zwierząt pracami i innymi, przenoszenie lub przewożenie ich w sposób sprzeczny im cierpienia fizyczne, nakładanie im uprzy, pet itp. w sposób męczący sprawić ból, dokonywanie na nich doświadczzeń naukowych dokonywanie na nich operacji niedowodnielmi narzędziami lub bez zachowania odpowiedniej ostrożności dla zauszczenia im bólu.

Poza tem projekt reguluje sprawę t. zw. wivisekcji. Doświadczania na zwierzętach będą mogły być dokonywane tylko dla poważnych badań naukowych i tylko przez osoby, posiadające pozwolenie władz. Projekt przewiduje za dreczczenie zwierząt grzywny do 2.000 zł i areszt do 6 tygodni, a w wyjątkowych wypadkach również kary więzienia. Karom tym podlegać będą także właściciele, przedsiębiorcy i inne osoby, które pozwolą na dreczczenie zwierząt, albo do takiego dreczczenia nakłaniać lub zmuszać.

Kronika Wielkopolski

DWA RAZY CHCIAŁ POJAĆ ŻONĘ.

Bydgoszcz
Ujęto robotnika Frączkowskiego Stefana lat 32, zamieszkałego w Bydgoszczy za dważestwo. W roku 1918 ożenił się wymienionym po raz pierwszy z niejaką Anną Poruczką z Chorzela, pow. Przasnyski, która następnie porzucił po 6 latach, pozostawiając dwoje dzieci. Następnie wypłynął na Pomorz, gdzie zapoznał się z niejaką Szmidówną Kazimierą, której przedstawił się jako kawaler i w roku 1927 zawarł ponownie z nią ślub w Bydgoszczy.

ROZBUDOWA SOLANEK.

Inowrocław (w)
Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej, przy uchwaleniu pożyczki 180 tys. dolarów z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, podniesiono, iż z sumy tej 400.000 zł przewiduje się na inwestycje w Solankach. Fakt ten jest niezmiernie ważny dla dalszego rozwoju naszego zdrowotnictwa i dla tego rozwoju stwarza b. piękne horoskopy.

Z chwila uzyskania tej sumy, zarząd Solanek przewiduje rozpoczęcie budowy wielkiego zakładu leczniczego gdzie pomieści się inhalatorium, wodolecznictwo i kąpiele elektryczne. Uruchomienie tego zakładu kuracyjnego jest niezmiernie ważne z punktu widzenia ogólnej wartości naszego zakładu, gdyż dopiero wtenczas stanowiąc na będzie pewna określona całość pod względem leczniczym.

MORDERCA, KTÓRY WIDZI W NOCY ZAMORDOWANĄ ŻONĘ.

Ostrów (r)
Aresztowany za zamordowanie swej żony i osadzony w więzieniu śledczym w Ostrowie, Borecki niewia wiele ducha zamordowanej. Widzi on w nocy żonę swoją chodzącą po jego celi więziennej lub po dachu; wówczas krzyczy przeraźliwie, aż dozorca musza go uspakajać, okazując przytem wielki niepokój i modli się gorąco.

Nadmienić również należy, że aresztowana została kochanka Boreckiego i siostra zamordowanej Teresa Adamska, pod zarzutem namowy do morderstwa.

WŁAMALI SIĘ I SKRADLI 1000 ZŁOTYCH.

Znin (n)
W nocy niewyśledzeni dotąd opryszkowie włamali się za pomocą wyłamania okna, do mieszkania Marij Gerke w Miastowicach, gdzie zrabowali większą ilość garderoby i bielizny, wartości przeszło 1.000 złotych.

POŻAR GOSPODARSTWA.

Gołańcz (cz)
W sąsiednim Panigródzku, należącem do gminy Panigródz, wybuchł pożar. Ponieważ wszystkie budynki były słoma kryte, ogień rozszerzył się tak szybko, że nawet wszystkich było uratować nie zdołano. Straty są znaczne, albowiem budynki były nisko ubezpieczone. Poszkodowanym jest matorolny gospodarz Przybylski.

LEKARZE I WETERYNARZE POWIATOWI W URZĘDACH STAROŚCIŃSKICH.

Wyrzysk (s)
Lekarze powiatowi i lekarze weterynaryjni zostali zespoleni z urzędami starościskimi i dlatego wszelka korespondencja urzędowa skierowywana dotychczas do lekarza powiatowego w Wyrzysku i powiatowego lekarza weterynaryjnego w Nakle należy oddać kierować do starostwa w Wyrzysku.

LASY PŁONA.

Nakto (t)
Między Nową Wsią Wielką a wsią Dobromierzem, pow. bydgoskiego w godzinach południowych wybuchł pożar lasu. Pastwa płomieni padło około 50 morgów zdrowego 10-letniego zagajenia. Ogień, który się przeniósł na las został uszczupiony przez straż lasną, przy pomocy miejscowej ludności, energicznie i z poświęceniem biorące udział w akcji ratunkowej. Przyczyną pożaru było prawdopodobnie porzucenie przez kogoś nieuważnego zapalnika lub niedopałka z papierosa.

Kronika Pomorza

JUBILEUSZ KAPLAŃSKI.

Pełplin (n)
25rocznicę kapłaństwa obchodził proboszcz i dziekan grudziądzki ks. prałat Dembek Bernard w 50 roku życia. Jubilat należy do najwybitniejszych dziaaczy - kapłanów Pomorza, zasłużonych na niwie narodowej - społecznej, jeszcze za czasów niewoli.

WACHMISTRZ POPEŁNIŁ SAMOBÓJSTWO.

Starogard (r)
Pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru st. wachmistrz 2. p. szwol. rokin. Krzyżanek. Denat wystął krytycznego wieczora list do swego kolegi z oznajmieniem, że jeżeli o godz. 9-tej tego dnia nie będzie w mieszkaniu, to niech go szukają na cmentarzu. Powód samobójstwa na razie nie stwierdzony.

NAPAD BANDYCKI.

Chełmno (n)
W nocy dokonali nieznani bandyci napadu rabunkowego na domostwo gospodarza Piotra Klipa. Pod groźbą rewolwerów zrabowali zamaskowani zbrojczycy napadniętemu 1000 złotych z ówki, poczem uszli niepoznani.

ZNALAZŁ ŚMIERĆ NA TORZE KOLEJOWYM.

Kartuzy (z)
Szedł sobie niekiedy Leon Gosz torem kolejowym z Dzierżyna do Kartuz. Nie wiadomo dokładnie, jak to się stało, doś w Gosza przejechał pociąg na śmierć. Nie szczęśliwy pozostawił żonę i troje drobnych dzieci.

ISKRY LOKOMOTYWY SPÓWODOWAŁY GROŹNY POŻAR.

Ośowo (k)
Wybuchł pożar w majątku Ośowo w powiecie grudziądzkim. Pożar zniszczył dwie stodoły częściowo ze zbożem, szopa do sztucznych nawozów, spichlerz z zapasami zboża i obroku, nowomyślna szopa do maszyn rolniczych i część domu mieszkalnego dla pracowników majątku.

Dalszemu rozprzestrzenieniu się pożaru zapobiegła straż ogniowa z majątku Wielka Tymnawa, która jako pierwsza przybyła na miejsce, a będąc dobrze zaopatrzona w narzędzia ratownicze jak i beczki do dowozu wody zdołała dalsze już zajęcie przez ogień budynku od zniszczenia uchronić. Jest to nauka dla straży ogniowych, by na miejsce pożaru przybywały nie tylko z sławkami, lecz nomyślali i o beczkach do dowozu wody.

Oprócz wyżej wymienionej stały się strażą z sąsiednich gmin, jak i dwie straż z Niemiec. W walce z pożarem poparzyło się kilka osób. Pożar wybuchł prawdopodobnie z lokomobili przy młoceniu w stodołę Straty są ogromne.

Kronika Śląska

DELEGACI AMERYKAŃSKIEGO KONSORCJUM PRZYBĘDA DO KATOWIC.

Katowice (c)
W związku z mającą się zaciepnąć wielką pożyczką amerykańską, przeznaczoną na cele inwestycyjne i budowlane Śląska dowiadujemy się, iż p. Wolewoda dr. Grażyński w czasie swego pobytu w Warszawie odbył dłuższą konferencję w Ministerstwie Skarbu. Konferencja ta przysiępszy przyjazd delegatów amerykańskiego konsorcjum finansowego do Katowic, dia odbycia rokowań w tej sprawie. Jak słychać, delegacja ta przybędzie w najbliższym czasie.

OPRYSZEK NA CMENTARZU.

Po południu napadnięta została na cmentarzu ewangelickim w Katowicach p. Helena Krajna przez nieznanego jej opryska, który po zrabowaniu torebki damskiej, zawierającej banknot 50-złoty i kartę cirkulacyjną, opiewającą na ten sam kwot — zbiegł. Policja wdrożyła poszukiwania za niego.

WYBUCH ŹRÓDŁA SOLANKOWEGO.

Goczałkowice (cz)
W zdrojowisku goczałkowickim nastąpił bardzo silny wybuch źródła solankowego a słup wody, wydobywającej się z rzedzieli źródła osiągnął wysokość 25 metrów. Ten wybuch wylryw solanki należy sobie wyobrazić zmianami geologicznymi, w głębi ziemi wulgocia ziemi po okresie zimowy.

Życie gospodarcze

Przerachowanie taryfy celnej

Sprawa podniesienia stawek celnych w Polsce była od dłuższego czasu przedmiotem zabiegów naszych sier przemysłowych i została ostatecznie zatwierdzona rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 lutego 1928 roku (Dz. Ustaw nr. 15, poz. 112), o czym w swoim czasie informowaliśmy czytelników „Dziennika”.

Kwestja ta, jak to obecnie przyznają wszyscy, którzy się tym przedmiotem interesują, została zatwierdzona zbyt późno; gdyż mają teraz do naszego rządu pretensje siery gospodarcze państw, mających z Polską zawarte traktaty handlowe i nawet grożą w Czechosłowacji i Austrii zerwaniem dotychczasowych stosunków handlowych.

Spadek złotego w 1925 roku wpłynął na ożywienie w całym szeregu gałęzi przemysłu przez wytworzenie różnicy między poziomem cen towarów w kraju i zagranicą. W tym okresie, który trwał do końca drugiej połowy roku 1926 przeliczenie stawek celnych okazało się rzeczą zbyteczną. Dopiero po pewnym okresie czasu po ustabilizowaniu się naszej waluty, kiedy musiały nastąpić wyższe płac robotniczych i wzrost kosztów wytwórczości w kraju przemysł przetwórczy, odczuwając coraz bardziej konkurencję zagraniczną, korzystając z taniego i względnie dłuższego kredytu, wystąpił już przed rokiem o tak zwana waloryzacje cel. Jednak rząd opierał się temu, gdyż obawiał się znaczącej wyższej cen hurtowych i detalicznych, powoli, nieznacznie, lecz stale podnosił się.

Ostatecznymi motywami, które skłoniły rząd do przeliczenia stawek celnych były prawdopodobnie, oprócz ostatecznego ustabilizowania waluty, pogarszający się bilans handlowy i rokowania handlowe z Niemcami, których przedstawiciele wobec zapowiadanej przeliczenia taryfy celnej nie widzieli w jakimi stawkami będą mieli w przyszłości do czynienia i z tego powodu nie mogli przystąpić do rokowań o traktat handlowy z konkretnymi propozycjami.

Zupełnie słusznie p. Z. Miduch pisze w „Przebiegu Gospodarczym”, gdyby do przeliczenia zostało dokonane w roku 1926, to zagraniczni dostawcy Polski nie odczuliby zupełnie przeliczenia cel i nie mogli by mieć do nas teraz niejszych pretensji, gdyż nasza taryfa celna była obliczona na franki złote.

Otóż zawieranie umów handlowych na warunkach teoretycznych, w danym momencie nie obowiązujących, tj. zawieranie umów handlowych z zastrzeżeniem nowych praw, z których de facto przez dłuższy czas nie korzysta się, prowadzić może do różnej przez obie strony interpretacji zastrzeżonych uprawnień, gdy jedna ze stron warunki teoretyczne naraz wprowadza do praktyki handlu wymiennego, jak to się obecnie stało przez waloryzacje cel w Polsce.

Pomimo tego, że żaden z obowiązujących traktatów handlowych nie zabrania nam waloryzacji i przeliczenia cel, to jednak w stosunku do różnych państw traktatowych faktyczne położenie kształtuje się dość różnie. Inne wytworzą się warunki w stosunkach z państwami, które nie mają umowy handlowej „taryfowej” (tj. celnej) z Polską, zwłaszcza, gdy państwa te, jak Austria, same względem towarów, interesujących eksport polski, kilkakrotnie w czasie obowiązywania umowy handlowej, zmieniły cła, inne warunki w stosunkach z państwami, które, jak Czechosłowacja, mają umowę handlową taryfową i nadto naogół przestrzegały nie tylko warunków umowy, lecz także zasady trwałości taryfy celnej, a inne jeszcze warunki w stosunkach z państwami, które zawarły wprawdzie umowę taryfową z Polską, lecz same holdują (lub do niedawna holdowały) zasadzie całkowitej autonomii, co się tyczy wysokości stawek celnych, względnie zasadzie t. zw. re-adjustment stawek celnych konwencyjnych zależnie od zmiany wskaźnika cen hurtowych.

Otóż teraz z najsilniejszym protestem przeciwko przeliczeniu stawek celnych w Polsce występują zainteresowane sfery gospodarcze w Czechosłowacji i to z okręgów, zamieszkałych przez Niemców. Sprawa załagodzenia tych zatargów z Czechosłowacją i Austrią jest o tyle dla Polski trudniejsza, że bilanse handlowe nasze z temi państwami ukladają się dla Polski dodatnimi nadwyżkami.

Wszystkie towary zostały podzielone na trzy części: pierwsza grupowana w załączniku do omawianego rozporządzenia w liście A, zawiera towary, na które zostanie nałożone cło w stosunku 1:1.72, lista 13 zawiera 19 towarów pierwszej potrzeby, surowców i nawozów, które będą miały stawki celne niezmiennione, a reszta towarów podlegać będzie stawkom celnym o 30 procent zwiększonym. Lista A zawiera szereg artykułów przeważnie luksusowych, do których nieszusnie zalicza się śliwki suszone i pomarańcze, i niektóre towary i półprodukty, jak: barwniki syntetyczne, przetwory farmaceutyczne, lampki katodowe, aparaty do radiostacji, wozy bez zapędu mechanicznego, niektóre zabawki muzyczne i półprodukty do wyrobów muzycznych, co do których uznano potrzebę wzmocnienia ochrony celnej.

Przemysł drzewny na P. W. K.

Jedno z naczelnych miejsc w przemyśle polskim zajmuje bezsprzecznie przemysł drzewny. Rada Naczelna Związków Drzewnych w Polsce, zrzeszająca 80 procent przemysłowców drzewnych, rozumiejąc wagę PWK, w roku 1929 dla gospodarstwa krajowego, zgłosiła już w końcu roku ub. akces do PWK.

Poza argumentami ideowymi i ogólnopaiństwowymi, przemawia za jaknajszerszym obelaniem wystawy przez przemysł drzewny dobrze zrozumiany interes własny. Czynne zainteresowanie przemysłowców i handlowców sier zagranicznych wystawa, przyczyni się niewątpliwie do ugruntowania dobrej opinii o Polsce i ułatwi tem samym nawiązanie bezpośredniego kontaktu między polskimi wytwórcami a zagranicznymi odbiorcami.

W ogólnym pokazie przemysłu na PWK, przemysł drzewny został umieszczony jako grupa XXII. A z następującą klasyfikacją:

Klasa 1. Półsurowce (tarcice, drzewo budowlane, kopalniaki, podkłady kolejowe, słupy telegraficzne, wikliny, trociny, wełna drzewna, trzciny).

Klasa 2. Półfabrykaty dla przemysłu drzewnego i rzemiosła (dytki, formiery, gonty, listwy, klepki, obreze, dzwona, szpunt, szprychy itd.).

Klasa 3. Przemysł budowlany drzewny (drzwi, okna, boazerje, schody, żaluzje i futryny).

Klasa 4. Fabrykacja skrzyń, pudeł i innych onakowań drewnianych.

Klasa 5. Fabrykacja beczek i kadzi.

Klasa 6. Narzędzia, przybory i artykuły pomocnicze dla przemysłu i rzemiosła (warsztaty stolarskie, heble, trzony do młotów, siekiel, rękójście do pilników, narzędzi dzwonoń, szpulki do tkactwa, kopyta itd.).

Klasa 7. Przemysł korkowy (linoleum, korki, płyty korkowe, izolacje, proszek korkowy itd.).

Rada Naczelna zamierza wybudować pawilon specjalny wielkości 1200 m² dla ekspozycji przemysłu drzewnego. W ostatnim czasie rozpisana została ankietka do przemysłowców drzewnych za pośrednictwem zrzeszonych Związków w sprawie udziału w PWK, kończąca się wezwaniem całego przemysłu drzewnego do natychmiastowego przesyłania zgłoszeń wprost do Dyrekcji PWK. w Poznaniu, lub do Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Warszawie.

Wiadomości urzędowe

ROKOWANIA AUSTRACKO-POLSKIE.

Prowadzone w ciągu ostatnich dni w Warszawie rokowania delegacji handlowych, polskiej i austriackiej, dały jako dotychczasowy rezultat sprecyzowanie obustronnych postulatów.

Obecnie nastąpiła w rokowaniach chwiloowa przerwa, w ciągu której obie delegacje złożą swym rządóm sprawozdanie.

Dalszy przebieg rokowań zależeć będzie od stanowiska, jakie rządy te zajmą w sprawie niniejszej.

USPRAWNIENIE HANDLU SOLA.

W nr. 9 „Dziennika Urzędowego” Ministerstwa Skarbu z dnia 21 marca 1928 roku znajdujemy okólnik L. 985/3/28 w sprawie monopolu soli do Izby Skarbowych oraz wydziału skarbowego Woj. Śląskiego w Katowicach. Okólnik ten w celu usprawnienia działalności zarówno hurtowni soli, jak wolnych składów, upoważnia zarządy wolnych składów soli do wysyłania odbiorcom przesyłek soli na inkaso bankowe bez obowiązku jednoczesnego wpłacenia należności, natomiast z zastrzeżeniem, że ryzyko takich przesyłek ponosi w pełni wolny skład soli, który winien należną z inkasa sumę, wpłacić na rachunek Biura Sprzedaży Soli najdalej w 6-tym dniu od daty wysłania soli. Okólnik nosi datę dnia 24 lutego br. i podpisany jest przez dyrektora departamentu p. Wójtowicza.

BEZROBOCIE W POLSCE.

Według danych Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy ostatnie tygodniowe sprawozdanie z rynku pracy za czas od 10 do 17 marca rb. wykazuje 175,343 bezrobotnych, zarejestrowanych w PUPP., w tem 37,353 bezrobotnych kobiet. W stosunku do zeszłego tygodnia bezrobocie zmniejszyło się o 1,241 osób. Znaczące zmniejszenie bezrobocia nastąpiło w okręgach PUPP.: Sosnowiec o 136, Łódź o 1668, Górny Śląsk o 109, Lwów o 173 osób; wzrost natomiast nastąpił w okręgach Bydgoszcz o 353, Ostrów o 162 osobw.

Rolnictwo

ZIELONY TYDZIEŃ NA GÓRNYM ŚLASKU.

Wzorem zagranicznych instytucji rolniczych zamierza śląska Izba rolnicza zorganizować t. zw. „Zielony Tydzień”. Impreza ta pomyślana jest jako rodzaj święta rolniczego w czasie którego odbędzie się wielki zjazd rolników z całego Śląska. W czasie Zielonego Tygodnia odbyłyby się szereg odczytów interesujących rolników, pokazy zwierząt, maszyn rolniczych i najnowszych wynalazków oraz odbyłyby się narady nad aktualnymi zagadnieniami ekonomicznymi. Definitywny termin Zielonego Tygodnia oznaczony będzie w niedługim czasie.

Łącznie z rozporządzeniem o przeliczeniu stawek celnych zostało wydane inne rozporządzenie z dnia 10 lutego 1928 roku „w sprawie uchylenia zakazu przywozu niektórych towarów”. Rozporządzenie to uchyliło reżlamentacje towarów, wymienionych w listach II, i III, utrzymuje natomiast w mocy reżlamentacje towarów, zamieszczonych na listach I, i IV. Zarządzenie to, podobnie jak i poprzednio omówione, wchodzi w życie od 15 marca 1928 r. Zakaz przywozu z Niemiec pozostaje jednak nadal w mocy dla list II, i III, a dotychczasowe pozwolenia przywozu z innych krajów będą zastąpione świadectwami pochodzenia, niezbędnymi dla stwierdzenia, że towar nie jest pochodzenia niemieckiego. Zarządzenie to ma niezmiernie doniosłe znaczenie dla unormowania naszych stosunków z zagranicą. Zwłaszcza bo-

„SIEW” TOW. AKC. W POZNANIU.

Roczne Walne Zebranie odbyło się dnia 23 bm. w sali Pozn. Ziemstwa Kredytowego pod przewodnictwem prezesa Rady Nadzorczej p. radcy Grabowskiego. Sprawozdanie zarządu za rok gospodarczy 1926/27 przedstawił zgromadzonym członek zarządu p. Kazimierz Otmianowski, zaznaczając, że szósty okres gospodarczy Sp. Hodowlanej „Siew” jest ostatnim z 3-letcia, na które rozłożono reorganizację po nabytych w pierwszej 3-letniej fazie przygotowawczej doświadczenia, i kończy tem samem szereg lat niedoborowych. Oczekiwania bowiem, oparte na wypracowanych przez kilkolecie własnych materiałach hodowlanych w pełni się potwierdziły i dały rezultaty tak gospodarczo i materialnie doskonałe. Oryginalne żyto włożanowskie, jako kreacja pierwszorzędną, stojąca w porównaniach na czołwach miejscach ustala coraz więcej swoją reputację, i podejmuje coraz skuteczniej konkurencję z innymi typami. Z bogatego materiału kilku tysięcy krzyżówek nowych typów ziemniaków, przeprowadziła Sp. dalszą celową selekcję i spodziewa się już w roku następnym wcale doskonałego wyniku. W łublinie waskolistym lansuje Tow. nową oryginalną odmianę np. włożanowskiego, o białem ziarnie i lekko fioletowym kwieciu.

Odmiana ta ma wszelkie wymagane zalety i może rolnictwu wielkie oddać usługi. Jak na wstępie wspomniano, kończy Tow. przejściową fazę przygotowawczą a wchodzi przez dokonane przedstawienie administracyjne w silne podstawy tak twórczo-hodowlane jak materialno-majątkowe.

Przedstawiony bilans z rach. zysków i strat za r. 1926/27 halansuje sumą 850 434.90 zł. Bilans zatwierdzono i udzielono pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ustępających z kolei starszeństwa członków Rady Nadzorczej pp. dr. Jana hr. Szofdrskiego, prof. dr. Niklewskiego i Prota Mileckiego, ziemianina, wybrano ponownie. Ponadto wybrano jako dalszego członka p. Romana Jante-Polczyńskiego z Zabliczyna. Zarząd spoczywa w rękach pp. Kazimierza Otmianowskiego i dr. St. Kuratowskiego.

Przedstawiony bilans z rach. zysków i strat za r. 1926/27 halansuje sumą 850 434.90 zł. Bilans zatwierdzono i udzielono pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ustępających z kolei starszeństwa członków Rady Nadzorczej pp. dr. Jana hr. Szofdrskiego, prof. dr. Niklewskiego i Prota Mileckiego, ziemianina, wybrano ponownie. Ponadto wybrano jako dalszego członka p. Romana Jante-Polczyńskiego z Zabliczyna. Zarząd spoczywa w rękach pp. Kazimierza Otmianowskiego i dr. St. Kuratowskiego.

BADANIE MIĘDZYNARODOWYCH KONJUNKTUR GOSPODARCZYCH.

Dyrektor Instytutu Badań Konjunktur i Cen, prof. E. Lipiński i dyrektor departamentu ogólnego Ministerstwa Skarbu, p. St. Starzyński wzięli w dniu 22 bm. do Wiednia na zamroszenie austriackiego Instytutu Badań Konjunktur Gospodarczych, który na dzień 23 i 24 bm. zwołał w Wiedniu międzynarodową konferencję w sprawach, zwizpanych z zagadnieniami statystyki finansowej.

Popieramy przemysł krajowy

wiem od reżlamentacji bardzo dużą grupę towarów i sprowadza reżlamentacje, według obliczeń Min. Przemysłu i Handlu do około 7 procent ogólnego przywozu. Sferę gospodarczą, reprezentowaną przez centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnicztwa, Handlu i Finansów, nie zadawalniają się tem przeliczeniem stawek naszej taryfy celnej, gdyż one w swoim czasie życzyły sobie przeliczenia całkowitego taryfy celnej w stosunku 1:1.50. Napewno są pewne niedociągnięcia w tym rozdziale towarów na te 3 listy, już obecnie czytamy w pismach, że niemieccy eksporterzy szukają się do zalanania naszego rynku obuwem maszynowym niemieckim, lecz naogół trzeba się zgodzić, że obecnie przeprowadzona rewizja naszej taryfy celnej jest trafna. N.

Doświadczenia z odmianami kukurydzy w Puławach w r. 1927

W roku 1927 w Puławach, pod kierunkiem dr. L. Kaznowskiego, zostały wykonane na 30-metrowych parcelkach, przy sześciokrotnym powtórzeniu, doświadczenia z dziewięciu odmianami kukurydzy. Nasiona do doświadczeń były przysłane z Bydgoszczy, przez kierownika poddziału hodowli roślin, p. M. Krukowskiego, w liczbie siedmiu odmian, oprócz tego dodano jeszcze 2 odmiany miejscowe (nr. 1 i 9).

Kukurydze wysiano na glebie spiaczonej madzie nadwiślańskiej, po wysadkach buraczanych. Nawożenie — żadne. Siew był bardzo opóźniony — 19 maja. Wschody pokazały się dość równo — 30 maja. Czerwiec był chłodny i pochmurny, wobec czego kukurydza rozwijała się początkowo dość powoli. Następne miesiące, były ciepłe i bardzo sprzyjające.

Rezultaty doświadczeń przedstawiamy w poniższej tabliczce:

L. P.	Nazwa odmiany kukurydzy.	Porę siewu	Porę dojrzewania	Długość okresu wegetacji dni	Odsetek między roślinami cm.	Waga ziarna z 30 m ² og.	Urodzaj z 1 ha wylizony w q
1	Miejsowa z Puław 19, V	10.IX	114	114	60	8,05	34,9
2	Bydgoska	„	114	114	60	11,44	44,0
3	Bukowińska	25.IX	129	129	60	6,07	31,5
4	Badeńska	12.IX	115	115	60	12,34	56,2
5	Gem - Filint	„	116	116	60	7,09	21,8
6	Besarabska	„	116	116	60	5,59	23,0
7	Węgierska	25.IX	129	129	40	11,64	40,7
8	Pignoletti	„	129	129	40	6,11	28,9
9	Cinquantino	12.IX	116	116	40	5,26	34,0

Jak widzimy, pomimo późnego siewu, wszystkie odmiany dojrzały i niektóre z nich dały dość wysoki urodzaj, chociaż nie zastosowano żadnych nawozów. Najlepszą okazała się kukurydza badeńska, która, mając okres wegetacyjny stosunkowo krótki, dała największy urodzaj.

Doświadczenia tegoroczne dały tak dobre wyniki, że będą i nadal w Puławach prowadzone z liczniejszymi odmianami krajowymi i zagranicznymi. „Gazeta Roln.”

Przemysł i Handel

RYNEK DRZEWNY.

Na rynku drzewa daje się zauważyć w dalszym ciągu zastoje, powstały poczęści z zamknięcia niektórych rynków eksportowych, poczęści zaś z malej konsumcji wewnętrznej. Wywóz drzewa polskiego do Anglii silnie spada, a również Niemcy wykazują rezerwy, kupując głównie wyższe gatunki surowca, a zaniedbując zupełnie materiał tarty. Ogólnie panuje mniemanie, że w bieżącym roku nie wywieziemy do Niemiec przewidzianego w prowizoryjnym kontyngentu materiału obrabionego, w wysokości 1.250.000 metr. sześć., mimo, że początkowo ilość tę uważano za małą. Główną przyczyną spadku eksportu jest utrzymujący się nadal wysoki poziom cen krajowych, który nietylko uniemożliwia dostawę na rynek angielski, ale nawet w odniesieniu do niektórych gatunków drzewa utrudnia konkurencję na rynku niemieckim, mającym jak wiadomo, najwyższe ceny. Wielka część tartaków jest bezczynna, ponieważ drożyzna surowca w lasach państwowych i prywatnych oraz dotkliwy brak niektórych gatunków drzewa surowego, wskutek wykupywania go na piłu przez obcych kapitalistów — uniemożliwiają dalszą pracę.

Zagranica

GRÓŻBA STRAJKU KOLEJOWEGO W NIEMCZECH.

Związki zawodowe odrzuciły wyrok rozjemczy dla robotników kolejowych, uznając podwyżki i dodatki przyznane przez komisję rozjemczą za niewystarczające. W związku z tem dalszy strajk jest niunikulony.

RACIONALIZACJA WYTWÓRCZOŚCI W NIEMCZECH.

Jedno z poważniejszych pism ekonomicznych Francji „L'Information” drukuje bardzo interesujący artykuł o przechołowaniu racjonalizacji w przemyśle niemieckim. Dzięki intensywnej kampanii prasowej opinia publiczna bardzo silnie podtrzymywała akcje urzędu normalizacyjnego, który stworzony został o 10 lat wcześniej, aniżeli we Francji, bo w roku 1917. Dzisiaj już stwierdzają zainteresowane koła niemieckie, iż w pewnych wypadkach racjonalizacja, a w szczególności „typifikacja” w produkcji przemysłowej poszła zbyt daleko i przemysłowcy niemieccy doszli do przekonania, iż pewna rozmaitość form w przedmiotach, produkowanych masowo, musi być dla ułatwienia zbytu zachowana. „L'Information” podkreśla, iż doświadczenie niemieckie będzie nadzwyczaj pożyteczne dla tych państw, które racjonalizacji przemysłowej jeszcze nie nosunęły tak daleko, jak uczyniła to Rzesza. To samo dotyczy w niektórych wypadkach racjonalizacji w Stanach Zjednoczonych (samochody).

Czaszka małpo-luda okazała się czaszką przedpotopowego wieprza

W roku zeszłym niesłychanego rozgłosu narobiło, zarówno w Ameryce, jak i w Europie, odkrycie w stanie Nebraska czaszki, która w sposób „niezbity“ wykazała pokrewieństwo człowieka z małpą. Nauka zdobyła wreszcie szczątki gatunku pośredniego, słynny „missing link“, brakujące ogniwo w wielkim łańcuchu darwinowskim. Czaszka została umieszczona na honorowym miejscu w muzeum historii naturalnej w New-Yorku, a dyrektor departamentu antropologicznego ocenił ją, przy ostatnim spisie inwentarza, na milion dolarów.

Niestety, uczeni amerykańscy dowiedzieli się, że w tej samej dolinie stanu Nebraska odkryto dwadzieścia czaszek podobnych; że zaś lepiej, niż pierwsza, były zakonserwowane, przekonano się że chodziło tu o czaszki wieprzów należących do gatunku, który zaginał przed tysiącami lat; nie posiadają one jednak najmniejszej łączności z kwestią pochodzenia człowieka. Sensacyjne to odkrycie wywołało homeoryczny śmiech w uczonych i mniej uczonych środowiskach New-Yorku. Milionowej wartości czaszka, według orzeczenia dyrektora departamentu antropologicznego, musiała opuścić swe honorowe miejsce w muzeum historii naturalnej.

Z Europy do Ameryki w 48 godzin

Komandor Denniston Burney przybył do New-York, przywożąc z sobą szczegółowo opracowane plany, dotyczące się przyszłej transatlantycznej linii lotniczej, celem sfinansowania swego projektu wśród kapitalistów amerykańskich.

Według jego projektów próby przelotu pierwszego zeppelin-olbrzyma odbędą się w ciągu lata i w razie pomyślnych wyników linia powietrza zostanie natychmiast otwarta dla publiczności.

Zeppelin, mogące pomieścić 100 pasażerów, będą przelatywały przestrzeń z Europy do Ameryki w ciągu 48 godzin, a w kierunku odwrotnym w 38 godzin. Dla uruchomienia przedsięwzięcia, podług słów komandora, potrzebny będzie kapitał zakładowy 35 mil. dolarów.

Olbrzymie te sterowce będą odpowiadały wszystkim wymaganiom komfortu, ich luksusowe urządzenie w niczem nie będzie ustępowało urządzeniom wielkich parowców transatlantycznych. W Ameryce sadzą, że łączności dwu części świata przy pomocy sterowców będzie pewniejsza i bardziej regularna dzięki wielomotorowemu urządzeniu, niż przy pomocy aeroplanów, bezwzględnie bowiem w razie uszkodzenia sterowca łatwiej jest w drodze naprawić.

O panterę dla zwierzyńca...

Ciekawa przygoda w dalekiej Persji

W przeciągu sześciu miesięcy włożyliśmy się po Persji — opowiada C. Heinrich, dostawca Hagenbecka. — Ubiłiśmy i zakonserwowaliśmy w formalinie setki ptaków i tysiące owadów, a nie wywiązaliśmy się jednak jeszcze z głównego zadania, którym było schwycić żywcem perską panterę. A trzeba wiedzieć, że perska pantera ma włos dłuższy i zgoła inne na nim plamy, aniżeli jej afrykańska siostra.

W górach ulegliśmy malarji. Przez dwa tygodnie walczyłem z tą chorobą przy pomocy chininy. Wreszcie znużony tem wskoczyłem nożem dnia na siodło, by uciec z gór, których rozrzedzone powietrze wraz z gorączką zbyt niebezpiecznie działało na serce. Po dwóch dniach jazdy konnej zatrzymałem się na granicy gór turkmeńskich i byłem złożony znów gorączką.

Leżałem bezsilny, wółprzymtomny, gdy nagle do świadomości mej dotarło głośno wypowiedziane przez służącego Persa słowo: „palang“, co oznacza po polsku panterę.

— Gdzie jest palang? — zawolałem zrywając się już zupełnie przytomny.

— Panie, w tym mieście mieszka oficer, który ma młodą panterę — odparł służący.

Nazajutrz opuściła mnie gorączka. Zasypanym właśnie, gdy zbudziły mnie jakieś głosy. Służący Mahomet stał przy moim łóżku. Jego dobroduszną twarz rozjaśnił zadowolony uśmiech. Poczulem na piersiach jakiś ciężar i oto zobaczyłem tuż przed oczyma szaro-niebieskie kocie oczy pantery, która pomrukiwała i piszczała jak mały wieprzek. Oczy zwierzęcia spoglądały na mnie bynajmniej nie złośliwie, raczej dobroduszenie. Był to wspaniały okaz o typowych plamach na puszystej piersi. Powiedziano mi, że właściciel pięknego zwierzę-

cia, oficer, przysłał mi panterę, abym ją obejrzał.

Nazajutrz przyszedł do mnie ów oficer, jak okazało się, major armji perskiej. Interesował się wszystkim, co nas dotyczyło, oglądał naszą broń, aparat fotograficzny i zbiory. Pytał też o ceny wszystkiego, poczem odszedł, żegnając się nadzwyczaj uprzejmie. I znów minęło kilka dni, które spędziłem w gorączce. Aż pewnego dnia służący przyniósł niespodziewanie nowinę: major postanowił podarować mi panterę.

Przestraszyło mnie to, gdyż przebywał jeszcze w górach, urzałem raz w drzwiach swego namiotu obdartego draba, który powitałszy mnie, ofiarował kosz brzoskwiń. Powiedziałem, że ich nie kupię i ruszyłem w góry. Gdy wróciłem przed namiotem tego samego draba, który oświadczył, że brzoskwinie muszę przyjąć jako podarunek. Według zwyczajmu miałem przyjąć upominek i odwzajemnić się pieniędźmi, które przewyższają naturalnie wartość marnych brzoskwiń.

O takim samym upominku myślał zapewne major. Szybko zrobiłem przegląd swej własności. Wysłałem służącego do majora, by oznajmił, iż jestem głęboko wzruszony podarunkiem, nie posiadam jednak nic takiego, czem zdołałbym się odwzajemnić.

Po kilku dniach zjawił się major osobiście, oświadczać, że namiot mój wraz z moim karabinem i lotnetą będzie odpowiednim upominkiem wzajemian za panterę. Wymieniłem więc cenę każdego przedmiotu zsumowałem i odmówiłem. Major powatpiewał, by ceny, które podałem, odpowiadały rzeczywistości. Ktoś z moich towarzyszy rzekł: bezczelności! wyrzuc tego draba! Była to moja żona. Rozmowa

Programy radio

Sroda, dnia 28 marca 1928 roku.

Poznań. (344,8 m.). 13.00—14.00 Koncert południowy. Udział biora: Hugo Głoksyn (fortepian), Franciszek Sykora (skrzypce), Stanisław Dolinski (czelo). Fortepian z magaz. p. A. Drygasa, Poznań, ul. Kantaka 3. 1. Orleg: „Sigurd Jorsalfar — suita; 2. Dvorak: Legenda nr 4; 3. Beethoven: „Prometeusz“ — suita; 4. Fr. Liszt: Nokturn nr. 3; 5. Mozart: Mała muzyka nocna; 6. Gabriel — Marie: Słodka pieśń — ouvertura. W przerwie koncertowej notowania giełdy pieniężnej i zbożowo - towarowej; 14.—14.25 Pierwszy Rolniczy Kurs Radiowy: Odczyt p. t. „O rozmaitych sposobach siewu zbóż“ (wygłosi inż. Zygmunt Jakowski); 14.25—14.50 Odczyt p. t. „Ocena materiału siewnego“ (wygl. inż. Janusz Jagmin); 14.50 Komunikaty Pańa; 16.35—17.20 Audycja dla dzieci w wykonaniu wujcia „Czesia“; 17.20—17.45 Transmisja z Warszawy odczytu z Min. Kolei; 17.50—18.45 Transmisja koncertu z „Esplanady“; 18.45—19.00 Nagrogram. wygl. p. Janusz Warnecki, art. Teatru Polskiego; 19.00—19.15 „Silva rerum“ czyli rzeczy ciekawe, wybrane i wygłoszone przez p. Bolesława Busiakiewicza, red. „Tygodnia Radiowego“; 19.15—19.35 53-cia lekcja języka franc. (kurs elementarny) wykl. p. Omer Neveux; 19.35—20.00 Odczyt p. t. „Działy pracy dziennikarskiej“ część pierwsza (wygl. p. red. Herliczek) z cyklu o dziennikarstwie; 20.00—20.10 Komunikaty gospodarcze; 20.30—22.00 Koncert firm „Philips“. Udział biora: prof. Feliks Nowowiejski (organy), Adam Mazanek (bas), J. S. Bach: Preludjum i fuga c-moll; 2. Bach: Wstęp do choralów: a) Słodki Jezn. b) Chwała Najwyższemu c) Chwalmy spolem Boga (odegra prof. Nowowiejski); 3 Mendelssohn: Aria z oratorium „Paulus“. Walek Walewski; 4. Agnus Dei (now. wykonawcy), odp. p. Adam Mazanek; 5. Surzyński: Wstęp do choralów polskich: a) Wisi na krzyżu. b) Wszyscy mieszkańcy Dworu Niebieskiego c) Vexilla Regis). d) Krzyż Swięty. e) Zawitaj Ukrzyżowany (odegra prof. Feliks Nowowiejski); 5. Verdi: Aria z op. „Simon Boccanera“. Mozart: Dwie arie z op. „Flet Zaczarowany“ (odp. p. Adam Mazanek); 6. Feliks Nowowiejski: Improwizacja na temat „Adoremus“; 22.00—22.20 Słynat p. Kasno. Nadprogram. wygl. p. Janusz Warnecki, art. Teatru Polskiego; 22.20—22.40 Komunikaty: meteorologiczny i Pańa; 22.40—23.00 Lekcja tańców p. Starskiego; 23.00—24.00 Muzyka taneczna z w. niarni „Carlton“.

toczyła się po rosyjsku, z domieszką słów perskich. A żona powiedziała to po rosyjsku. Major oświadczył teraz, że zamiast karabinu weźmie aparat fotograficzny. Był to najlepszy Zeiss. (Wartość około 2000 zł). Odpowiedziałem, że jestem zbyt słaby, bym mógł dłużej się targować. Ostatecz. dam za panterę namiot i nic więcej. I oto major zgodził się. Natychmiast nastąpiła wymiana „podarków“. Pantera była moja własnością.

W kilka dni stan mój pogorszył się znacznie. Na szczęście ocalił mnie samolot, wysłany po mnie z Astrahadu wraz z pomocą lekarską. Panterą zaopiekował się tymczasem mój służący Mahomet, który dostawił ją na czas do portu.

16-ta Polska Państwowa Loteria klasowa

V. klasa.

Numbry bez dołączonej liczby wygraly tylko stawke.

Stawka 250 zlotycki.

(Bez gwarancji.)

11-ty dzien ciagnienia. (Dokończenie.)

(000) 899 029 898 815 (000) 264 619 619 619 0001
 708 739 743 813 850 (600). 101 029 054 236 467
 475 584 597 (400) 629 650 669 677 758 (400) 766
 775 783 (400) 891 900 918 940. 102034 095 106
 147 177 200 277 442 480 (400) 492 566 653 687
 743. 103041 076 025 200 (600) 216 (400) 300 444
 513 518 645 651 662 833 (400) 936. 104029 122 124
 (400) 125 237 310 328 344 390 474 590 (500)
 724 870 946. 105023 029 106 (600) 131 (600) 169
 185 318 319 320 359 419 453 457 671 699 756 792
 (400) 813 815 (600) 903 (400). 106189 190 383 542
 617 723 733 783 794 797 (400) 835 886 948 (400).
 107011 036 049 352 (1000) 364 458 465 522 545
 635 849 875 906 921. 108052 (1000) 106 204 415
 434 612 764 886 911 959. 109044 192 345 401 497
 544 615 703 735 780 814 923 951 954 980.
 110005 302 366 376 277 288 316 362 561
 669 693 717 785 817 (400) 820 847 919 970 (600)
 111281 319 (500) 349 413 544 622 644 675 760
 841 974 (500) 994. 121134 172 283 (600) 359 434
 625 798 893 964. 113188 (400) 349 (500). 393 489
 309 338 721 828 910 917. 114141 228 361 407 450
 476 672 690 741 956 975 991. 115064 065 080 143
 (400) 146 183 240 287 427 651 718 770 799 840
 (400) 911. 1166034 108 306 313 317 341 478 (600)
 647 702 (400) 775 329 957. 117119 148 286 370
 (400) 507 560 608 729 (500) 792 818 832 879 951
 981. 118158 162 182 (1000) 282 307 381 423 528
 556 618 638 682 777 781 (5000) 916 (500). 119022
 169 206 394 (400) 616 (400) 647 663 990.
 120051 118 141 280 376 400 455 (400) 500 590
 641 (400) 681 743 756 924 (400) 973. 121144 150
 (1000) 254 261 273 (400) 299 311 (500) 320 328
 431 508 567 (400) 580 595 709 798 942 992. 122052
 099 165 (500) 290 354 415 531 548 604 635 651
 727 735 766 776 811 866 898 978. 123045 065 093
 (500) 168 206 376 473 529 (400) 563 745 944.
 124005 (400) 015 (600) 082 092 102 242 (200)
 281 312 391 412 508 657 664 720 734 (600) 869.
 125007 125 129 263 272 335 354 (400) 415 473
 589 (500) 646 759 864 899. 126000 086 093 117
 226 409 (400) 442 443 518 564 606 649 (400) 685
 793 799 944 968. 127074 217 238 280 (500) 335
 523 612 675 805. 128026 119 203 (400) 247 317
 441 544 609 837 930 947. 129011 073 078 105 128
 223 266 301 (400) 482 531 (500) 581 671 682 760
 765 795 815 858 879 915.

12 dzien ciagnienia

071 107 134 320. 1438 449 (400) 492 606
 (400) 707 754 856 934. 1018 182 223 251 378
 566 (1000) 694 786. 2062 088 184 (2000) 360
 480 532 (400) 558 744 835. 3019 092 246 336
 395 430 (2000) 451 487 655 712 768 850 948

951. 4006 025 063 217 240 290 295 329 436 643
 692 747 871 902 924. 5001 020 044 065 (400)
 159 298 301 (400) 351 423 593 700 739 860 (400)
 877 963. 6069 (400) 083 127 167 217 (400) 257
 281 289 399 408 485 590 (2000) 781 920. 7062
 067 084 (500) 147 (400) 226 (400) 322 371 472
 537 716 720 (500) 824 859 882 980 994 (400). 8057
 070 248 (400) 274 333 (400) 368 410 489 690
 766 982. 9030 (500) 244 342 499 778 823 833
 922 964 984 (400).
 10199 202 220 303 394 405 465 467 550
 577 765 777 953 996 (400) 999. 11005 073 (600)
 212 299 521 552 562 993. 12001 (400) 043 202
 462 836 880 (400) 988. 13040 149 168 224 226
 240 302 (400) 411 619. 14062 066 333 469
 562 673. 15105 278 305 (400) 433 505 537 621
 742 911 (500) 973. 16057 065 161 237 282 380
 394 442 (400) 485 556 (400) 726 802 (400) 853
 912. 17025 092 113 117 261 (400) 410 425 520
 609 629 631 (400) 790 804 826 924 935. 18066
 106 134 147 257 259 320 366 381 421 435 658
 680 801 827 916 991. 19042 (400) 089 295 464
 (400) 526 780.
 20070 103 2020 244 389 391 449 459 472
 566 605 659 673 742 827 (400) 886 896 920. 21153
 275 302 (400) 390 407 463 569 (400) 626 640
 822 855 858 981. 22193 (400) 247 2777 (1000)
 342 415 441 554 (400) 689 710 895 916
 943 959. 23076 099 (400) 108 162 205 280 469
 561 804 (400) 826 901 965. 24149 157 (400)
 189 (400) 200 206 207 227 353 451 616 693 698
 762 987. 25004 024 028 209 257 331 468
 657 (1000) 879 966. 26019 031 126 151 338
 339 398 559 669 720 756 941 954. 27165
 235 (400) 248 254 415 424 439 440 543 561 603
 613 776 851 857 893 932 949. 28039 (500) 135
 (400) 166 (400) 188 264 410 415 438 453 497 (400)
 676 777 816 837 953 986 (400). 29186 (400)
 204 317 331 433 560 (400) 640 (400) 874 905.
 30031 071 170 197 214 268 312 (400)
 390 (400) 432 561 570 706 787 804. 31067 117
 248 260 296 360 397 (1000) 411 (400) 425 (400)
 427 (500) 504 528 544 567 600 736 750 (400)
 805 885 888 994. 32061 222 235 (400) 282 318
 448 481 502 504 521 528 538 555 635 663 715
 767 810 817 885 909. 33046 049 079 124 172
 194 211 227 242 253 273 (400) 301 324 (400)
 328 394 439 566 580 588 622 694 755 919 930
 940 997. 34033 198 (15000) 257 (400) 311 437
 461 594 699 735 856 858 879 961. 35006 076
 178 (500) 206 363 500 (400) 592 609 624 694
 728 747 (400) 863 865 966 971. 36112 188 203
 207 283 343 484 531 534 577 578 729 747 813
 952. 37009 023 138 150 (400) 196 (400) 214 286
 356 382 (1000) 422 487 496 (400) 562 (400)
 603 692 783 817. 38002 042 058 105 124 (400)
 134 144 283 449 506 579 618. 39067 068 179
 268 (600) 312 397 409 (400) 524 535 (2000) 686
 712 733 758 908 969.
 40276 384 564 622 791 798 826 (400)
 885. 41001 028 088 165 166 302 (400) 405
 407 (400) 466 482 606 665 913. 42055 143 165
 316 397 489 515 556 600 604 793 803 921 934
 940 999. 43089 (400) 455 501 503 (400) 608
 640 703 771 830 (400) 840 843. 44038 049 (400)
 138 144 185 215 231 (400) 444 (400) 572 661

720 815 950. 45 155 199 258 368 (500) 469 471
 484 491 (400) 518 (500) 537 626 687 691
 915 (2000). 46022 042 238 281 300 308 354
 379 393 474 512 558 586 623 747 779 936 947
 996. 47008 177 244 380 (400) 419 (400) 593
 640. 48004 016 112 162 250 357 569 593 (400)
 727 752 753 829 863 937. 49071 131 (400) 190
 402 486 547 (500) 569 659 798 909 960 975.
 50005 036 170 247 902 984 997 (400). 51 051
 109 114 173 236 278 469 523 (500) 654 (1000)
 920. 52021 064 136 (10000) 267 286 (400) 311
 325 471 476 524 691 857 870. 53071 121
 203 (400) 234 282 374 395 409 442 606 623 746
 770 779 (500) 800 833 893 960. 541110 137 152
 232 364 448 (5000) 479 487 491 511 542 630
 717 835 927. 55110 212 251 291 630 662 686
 838 893 896. 56130 202 300 445 486 610 844
 701 (400) 720 721 (400) 755 819 (400) 838 (400)
 909. 57132 327 477 (400) 557 570 579 663 (400)
 675 725 (400) 874 924 999. 58029 047 (400)
 146 147 195 248 273 295 373 (400) 410 479 504
 516 650 694 709 790 836. 59 126 (400) 203 205
 273 (400) 480 (600) 531 595 612 820 828 980
 (400).
 60042 266 267 345 395 405 428 495 (500)
 592 (1000) 615 674 702 (400) 732 797 872 910
 984. 61018 061 (2000) 065 131 181 (400) 186
 322 460 514 528 (500) 535 569 590 738 (400)
 813 885. 62016 085 180 214 266 286 432 521
 528 671 674 693 698 765 814 865 922. 63017
 019 067 426 478 499 612. (400) 614 674 710 752
 795 830 901 (400) 906 917 982. 64018 110 300
 331 372 380 583 593 838 842 (400) 894. 65 024
 080 165 250 269 230 444 586 578 783 814
 972. 66 174 188 204 219 258 266 338 400 414
 657 695 864 876 974. 67024 (400) 033 153 244
 251 257 259 290 312 321 501 559 610 627 663
 671 817 844 854 966 978. 68026 090 114 241
 253 362 420 516 527 (600) 641 694 718
 968. 69073 213 292 332 464 474 529 601 615
 (400) 733 (400) 742 894.
 70043 (1000) 083 090 121 223 240 257 386
 518 526 561 (400) 589 (400) 677 (2000) 678 798
 877 899 926 941 991. 71026 (400) 079 (400)
 099 163 185 (500) 272 433 455 488 506 671 676
 825 (400). 72005 025 040 126 (5000) 221 258
 392 418 459 484 511 695 740 760 849 (15000)
 865 874 886. 73078 152 165 224 323 345 428
 436 629 (600) 685 718 (400) 921 929. 74010 032
 113 155 241 355 401 440 (400) 528 727 757 805
 864. 75072 110 369 (400) 478 535 555 (400) 643
 659 711 921 992. 96183 287 345 400 457 611
 636 877. 77136 192 270 321 (1000) 523
 634 (1000) 664 698 934 960 990. 78043 063 065
 306 468 494 527 (400) 615 755 790 91